

VÝROČNÍ ZPRÁVA **2010** NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM

1. Úvod	4
2. Údaje o zpracovateli	5
3. Poděkování sponzorům a příznivcům	6
4. Budovy	7
4.1 Hlavní budova	7
4.2 Depozitární areál Čelákovice	9
4.3 Plasy	10
4.4 Železniční muzeum	11
5. Sbírkky	12
5.1 Významné akvizice	12
5.1.1 Sbírková oddělení	12
5.1.2 Knihovna	15
5.1.3 Archiv	17
5.2 Konzervování, restaurování, stěhování a vysoušení	18
5.2.1 Ateliér restaurování papíru	18
5.2.2 Konzervátorské dílny	19
5.2.3 Sbírková oddělení	19
5.3 Digitalizace sbírek	22
6. Věda, výzkum, badatelská střediska	24
6.1 Knihovna	24
6.2 Archiv	26
6.3 Archiv architektury a stavitelství	28
6.4 Institucionální podpora vědy a výzkumu	28
6.5 Pilotní projekt zpracování fondu Poldi Kladno	29
6.6 Vědecká rada NTM	29
7. Projekty	31
8. Prezentace	32
8.1 Expozice	32
8.2 Výstavy	36
8.3 Muzejní pedagogika	38
8.4 Propagace a významné návštěvy v NTM	40
9. Vydavatelská činnost	44
9.1 Ediční činnost NTM	44
9.2 Publikační činnost pracovníků muzea	45

10. Přednášková, pedagogická a publikační činnost pracovníků muzea	50
10.1 Konference pořádané NTM	50
10.2 Referátová účast na konferencích	52
10.3 Pedagogická činnost	54
11. Personalia, organizační schéma	57
12. Majetek a hospodaření	59
12.1 Plnění rozpočtu	59
12.2 Rozvaha	61
12.3 Plnění závazných ukazatelů	63
12.4 Bezúplatné převody majetku	64
12.5 Přehled čerpání mzdových prostředků	64
12.6 Využití prostředků poskytnutých na realizaci programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti	66
12.7 Přehled zahraničních služebních cest	67

1 • ÚVODEM

Foto: Vít Šimánek

Rok 2010 byl pro Národní technické muzeum rokem velkých změn. Opomenuli změny personální, tedy výměnu generálního ředitele, tak především byla po sedmi letech ustanovena nová Vědecká rada Národního technického muzea, která se prvně sešla v den 120. narození nositele Nobelovy ceny za chemii Jaroslava Heyrovského, tedy 20. prosince 2010. Členství ve vědecké radě NTM přijali významné osobnosti české techniky, vědy, školství a muzejnictví. Předsedou byl, podle tradice z dob vědeckých rad muzea z první poloviny 20. století, zvolen rektor ČVUT Prof. Ing. Havlíček Václav, CSc. Tajemníkem vědecké rady se stal PhDr. Miloš Hořejš. Vědecká rada byla jmenována generálním ředitelem NTM Karlem Ksandrem v tomto složení: PhDr. Fagner Benjamin, Prof. Ing. Havlíček Václav, CSc., Dr. Heyrovský Michael, Prof. PhDr. Mojmír Horyna, Ing. Ignačák Tomáš, Prof. RNDr. Illnerová Helena DrSc., Ing. Jandáček Václav, Prof. JUDr. Karfíková Marie, CSc., plk. Mgr. Knížek Aleš, Doc. PhDr. Kotalík Jiří, Csc., Doc. Ing. Kotlík Petr, CSc., Doc. Ing. Koubek Josef, CSc., PhDr. Králík Jan, Prof. RNDr. Kraus Ivo, DrSc., Ing. Křeček Pavel, PhDr. Lukeš Michal, Ph.D., Prof. RNDr. Pačes Václav, DrSc., Prof. Judr. Pavlíček Václav, Csc., PhDr. Součková Jana, DrSc., PhDr. Strnadová Zuzana, PhDr. Suchomel Filip, Ph.D., Ing. Vykydal Vlastimil, Prof. Ing. Wilhelm Ivan, CSc., Ing. Zeithammer Karel, Ing. Zídek Svatopluk, PhDr. Ebel Martin, Ph.D., PhDr. Hořejš Miloš, PhDr. Hozák Jan, Mgr. Nezmeškal Arnošt.

Další neméně významnou událostí v životě NTM bylo, byť krátké tak přeci, otevření muzea pro širokou veřejnost. Stalo se tak ve vánočním čase dne 29. 12. 2010, kdy byl připraven den otevřených dveří. V rámci této akce, kdy se po čtyřech letech otevřely brány muzea byla zpřístupněna nově zrekonstruovaná dopravní hala. Muzeum tento den navštívilo přes 4 000 návštěvníků, kteří mohli obdivovat například první automobil vyrobený na našem území – vůz NW President z roku 1898 nebo letoun Kašpar JK z roku 1911, na kterém Ing. Jan Kašpar vykonal historicky první dálkový let v dějinách českého letectví. Velkou pozornost vzbudil automobil Tatra 80 z roku 1935, užívaný prezidentem T. G. Masarykem a z letecké sbírky stíhací letoun Supermarine Spitfire LF Mk.IXE z roku 1945, s nímž se do osvobozené vlasti vrátili českoslovenští letci, bojující za svobodu země ve Velké Británii.

Národní technické muzeum tak vstupuje do roku 2011 s velkým očekáváním, neboť z kraje tohoto roku otevře své brány veřejnosti a to natrvalo.

Závěrem mi dovoluje poděkovat všem muzejníkům a pracovníkům Národního technického muzea za vynikající přípravu nových stálých expozic muzea, za pokračování všech investičních akcí a za úspěšný nástup do nové éry historie Národního technického muzea.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ksandr' with a stylized flourish at the end.

Karel Ksandr
generální ředitel NTM

2 • ÚDAJE O ZPRACOVATELI

Název zpracovatele:	NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM
Sídlo organizace:	Kostelní 42, 170 78 Praha 7
IČ:	00023299
Telefon:	+420 220 399 111
Fax:	+420 220 399 200
E-mail:	info@ntm.cz
Internetové stránky:	www.ntm.cz
Způsob zřízení:	Zřizovací listina vydaná MK ČR pod č. j. 17.476/2000 dne 27. 12. 2000, doplněná 9. 12. 2008
Zřizovatel:	Ministerstvo kultury ČR

Stručný přehled hlavních činností Národního technického muzea

Národní technické muzeum shromažďuje sbírky hmotných dokladů vývoje techniky, průmyslu, dopravy, architektury a vědy české i zahraniční provenience, zejména však z území České republiky. Sbírkou tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti a spravuje podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy.

Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich poznatky o vývoji techniky, vědy a společnosti. Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty získává. Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním, prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně-výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost, speciálně pak zejména dětem a mládeži, seniorům a handicapovaným občanům.

Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí. Spravuje odbornou knihovnu a sbírku písemností archivní povahy. Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky. Pořádá odborné konference a semináře, kulturní a vzdělávací programy. Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy.

3 ● PODĚKOVÁNÍ SPONZORŮM A PŘÍZNIVCŮM

Národní technické muzeum děkuje svým sponzorům a příznivcům za podporu projevenou v roce 2010. Oddělení dopravy je zavázáno především firmám Robert Štěrba a spol., s. r. o., Universal Agency, Technometra, a. s., a Aero Vodochody, a. s. Také Železniční muzeum bylo podpořeno řadou organizací a sponzorů. Tradičními partnery Železničního muzea NTM jsou vypůjčitelé, kteří se na smluvním základu starají především o sbírková kolejová vozidla, z nichž některá jsou udržována v provozu. Mezi partnery v péči o sbírková vozidla NTM jsou České dráhy, a. s., Jindřichohradecké místní dráhy, a. s., Železniční muzeum Jaroměř, o. p. s., Klub historie kolejové dopravy, Zubrnická museální železnice, o. p. s. a řada dalších společností, které mají zapůjčené či pronajaté sbírkové předměty a vozidla. Mimo to podpořila finančním darem Nadace okřídlené kolo restaurování salonního vozu následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este. Novým partnerem a sponzorem se stal Výzkumný ústav železniční, a. s., který si pronajal sbírkovou dieselelektrickou lokomotivu T 478.1010 a nákladem více než 2 000 000 Kč ji zprovoznil.

Oddělení exaktních vědy absolvovalo úspěšně sponzorská jednání s firmou Inženýring, a. s., pravidelným sponzorem NTM od roku 1999, který předal muzeu finanční dar ve výši 20 000 Kč na nákup sbírkových předmětů.

Národní technické muzeum také spravuje památkové objekty v Plasích. Po destrukci závaží věžních hodin (způsobené pádem v důsledku vady materiálu) vytvořil a bezplatně věnoval výtvarně pojednanou náhradu závaží akad. sochař Zdeněk Manina (kámen bezplatně zajistil V. Minařík).

Po celou dobu realizace expozice Tiskařství bylo oporou kurátora Sdružení polygrafů, o. s., jmenovitě jeho předseda pan J. Plíva. Děkujeme za spolupráci M. Jandy a firmám P-servis ZIKA, s. r. o., Typos, tiskařské závody, s. r. o., a podporu Sdružení polygrafů, o. s. Velký dík patří i firmě Böttcher ČR, k. s., za zhotovení nových gumových potahů barevníkových válců k rotačce MAN. Poděkovat je třeba i kolegyním a kolegům z Národního muzea, Národní knihovny, Muzea hlavního města Prahy, Moravského zemského muzea v Brně, Královské kanonie premonstrátů na Strahově a mnoha dalším, kteří muzeu ochotně poskytli potřebné podklady pro reprodukce starých tiskovin.

4.1 Hlavní budova

Budova Národního technického muzea na Letné, která byla od počátku navržena výhradně k muzejním účelům, je jedním z příkladů moderní muzejní budovy z první poloviny minulého století. Její počátky sahají do 20. let 20. století, kdy padlo rozhodnutí o její výstavbě. V polovině 30. let, po shromáždění potřebných prostředků, byla vypsána veřejná architektonická soutěž, jejímž vítězem se stal Milan Babuška. Stavba byla zahájena na podzim roku 1938 a zhruba dokončena v roce 1942. Výtvarné, architektonické a urbanistické kvality jsou vyjádřeny zapsáním budovy do Ústředního seznamu kulturních památek jako nemovité kulturní památky pod evidenčním číslem 41213/1–1959.

V roce 2001 byla zahájena příprava rekonstrukce budovy. Vlastní stavební práce byly tehdy rozděleny na čtyři etapy. Počátkem roku 2003 byla zahájena první etapa, druhá pak počátkem roku 2006 a v září 2006 bylo nezbytné pro návštěvníky budovu dlouhodobě uzavřít. V období let 2006 až 2008 proběhla rekonstrukce vstupního vestibulu, foyerů v jednotlivých patrech, hlavního schodiště, osobních výtahů, sociálního zázemí na všech podlažích, kinosálu pro 100 diváků a části expozičních prostor a byl vybudován nový služební vchodu. V srpnu 2008 byla budova (resp. její části v rozsahu

I. a II. etapy) kolaudována. Během měsíce října a listopadu proto došlo k přestěhování většiny pracovníků odboru tvorby sbírek do nového kancelářského křídla v prostorách třetího patra hlavní budovy NTM. Přestože stěhování bylo časově i personálně náročné, bylo bezesporu pozitivním krokem, který zlepšil pracovní podmínky všech dotčených pracovníků.

V roce 2009 byla stejně jako v předcházejících etapách zpracována projektová dokumentace Ing. arch. Zdeňkem Žilkou a vydáno stavební povolení pro III. etapu rekonstrukce, která zahrnuje zejména prostory knihovny v prvním a druhém patře, expozici Foto-kino a kancelářské prostory v přízemí, restaurátorské dílny v prvním suterénu a expozici Dějin železa ve druhém suterénu. Současně proběhne i celková obnova obvodového pláště budovy, rekonstrukce oplocení celého objektu a další úpravy. Na rekonstrukci obvodového pláště budovy byl proveden restaurátorský průzkum, zpracován odborný návrh opravy a vydáno Závazné stanovisko odboru památkové péče MHMP. Na konci roku 2009 byl zahájen výběr zhotovitele stavby a na základě zadávacího řízení s hodnotícím kritériem nejnižší nabídková cena byl vybrán zhotovitel firma Unistav, a. s. Celkový rozpočet III. etapy rekonstrukce je 165 mil. Kč a předpokládá se, že skutečné náklady nepřekročí 130 mil. Kč. Rekonstrukce budovy byla zahájena ve druhém čtvrtletí 2010. V průběhu roku proběhla oprava jižní fasády a podařilo se dokončit a postupně předat do užívání kancelářské prostory v prvním suterénu a veřejné prostory (dva expoziční sály a prostor pro prodejnu v přízemí a prostor restaurace a kuchyňského zázemí v prvním suterénu). Předpokládaný termín dokončení III. etapy rekonstrukce je plánován na druhé čtvrtletí roku 2012.

4.2 Depozitární areál Čelákovice

Během roku 2010 se stěhovaly sbírkové předměty ze starých depozitářů v hlavní budově do obou nových depozitářů v Čelákovicích. Šlo o sbírky: hodiny, technika v domácnosti, fyzika, astronomie, elektro a akustika, sbírkové předměty Železničního muzea. Veškeré takto přesunuté sbírkové předměty prošly pečlivou kontrolou a očištěnou. Celkem se přestěhovalo přibližně 14 000 evidenčních čísel sbírkových předmětů, což včetně extenzí znamená 15 500 předmětů. Transport probíhal hladce díky zavedení centralizovaného mechanismu stěhování sbírek a evidenční přehlednosti.

K 31. prosinci 2010 byly jednotlivé depozitáře v hale CD1 zaplněny takto: přízemní jeřábové haly 100 %, vestavěná část jeřábové haly 80 %, pojízdné paletové regály 98 %, velkorozměrné předměty 85 % a jednotlivé kóje 85 %.

Hala CD2 byla k 31. prosinci 2010 zaplněna takto: pojízdné paletové regály 40 %, pevné regály (sbírka elektro a exaktní vědy) 70 %, malé pojízdné regály (oddělení foto-kino, hodiny) 70 %, hala dopravní techniky 30 %. Dočasně je zde uložena knihovna, archiv a mapová sbírka.

Dne 12. července 2010 byla zahájena výstavba nové depozitární haly č. 3. Tato třípodlažní hala bude určena z menší části pro uložení drobnějších trojrozměrných sbírkových předmětů na ploše zhruba 800 m². Především je však budována pro uložení archiválií a to na ploše cca 2000 m². Objekt bude určen pro uložení archiválií Muzea architektury a stavitelství, archivu dějin techniky, archivu historických map, archivu fotografií a fotografických negativů. Bude zde umístěna část knihovního fondu, sbírka obrazů, sbírka sádrových odlitků architektonických detailů staveb a sbírka textilu. Součástí objektu budou i prostory pro příjem, očištění a třídění přijatých archiválií. V roce 2009 proběhla projektová příprava a byl připraven výběr zhotovitele stavby. V prvním pololetí roku 2010 byl na základě zadávacího řízení s hodnotícím kritériem nejnižší nabídkové ceny vybrán generální zhotovitel stavby, kterým je společnost Unistav, a. s. Celkový rozpočet na realizaci haly je 150 mil. Kč, předpoklad však je, že skutečné náklady nepřekročí částku 120 mil. Kč. V létě 2010 došlo k zahájení stavebních prací a do konce roku byla dokončena hrubá stavba. Předpokládaný termín dokončení stavby je plánován na druhé čtvrtletí 2012.

4.3 Plasy

Areál bývalého cisterciáckého kláštera v Plasích je místem realizace ojedinělého projektu Národního technického muzea nazvaného Centrum stavitelského dědictví. Připravovaný studijní depozitář s referenční sbírkou stavebních prvků a navazující expozicí „stavebně řemeslná huť“ praktikující tradiční (leckdy již pozapomenutá) stavební řemesla, zážitkové dílny zaměřené na historické stavitelství a řada dalších aktivit mají zajistit, aby se nová instituce stala živým místem poučení, inspirace i potěšení z krásy starého řemeslného fortelu. Cílem projektu je vzorová památková obnova a následně optimální využití historických objektů v mimořádně hodnotném areálu národní kulturní památky Kláštera Plasy. Jedná se především o objekty související s hospodářským zázemím někdejšího kláštera – bývalý pivovar s klášterním mlýnem a areál hospodářského dvora. Projekt je stavebně i tématicky rozdělen do dvou částí, z nichž každá se vztahuje k jednomu z obou památkových komplexů. Základní obsahovou náplní areálu pivovaru je vznik studijního depozitáře s referenční sbírkou stavebních materiálů, prvků a konstrukcí. Zatímco návštěvnicky atraktivní část této sbírky bude prezentována formou stálé muzejní expozice zaměřené na nejširší veřejnost, studijní depozitář bude jednotlivá témata materiálově rozšiřovat a bude v odlišném návštěvnickém režimu k dispozici především zájemcům s hlubším zájmem o danou problematiku. V navazujícím areálu hospodářského dvora bude historické stavitelství prezentováno jednak formou interaktivního didakticko zážitkového stavebního dvora, jednak zde bude zázemí pro tzv. stavebně řemeslnou huť. Ta chce v ideové rovině navazovat na myšlenku středověkých všestranně zaměřených stavebních společenstev a umožnit praktikování a předávání tradičních technologických dovedností. Rovněž sem je situováno zázemí pro další vzdělávání a pro setkávání odborné veřejnosti.

Kromě uvedených dvou komplexů spravovalo NTM v Plasích v roce 2010 i další významné památkové objekty. Jednalo se především o klášterní sýpku s unikátní dvoupodlažní středověkou královskou kaplí a o objekt bývalého opatství – prelatury. Obě tyto památky byly zpřístupněny veřejnosti formou prohlídkových okruhů a v jejich prostorech proběhla řada kulturních a společenských akcí, jejichž prostřednictvím se měli návštěvníci možnost seznámit s ideou Centra stavitelského dědictví.

4.4 Železniční muzeum

V roce 2000 bylo vydáno usnesení Vlády ČR týkající se vybudování Železničního muzea v areálu bývalého DKV Praha střed. V roce 2002 proběhl v návaznosti na toto usnesení převod práva hospodaření s nemovitostmi z Českých drah na Národní technické muzeum. V roce 2003 bylo vydáno ze strany MKČR rozhodnutí o financování akce rekonstrukce v celkovém objemu 300 mil. Kč. Neprodleně byla zahájena příprava projektu, geodetické zaměření a výběr zhotovitele projektu. Tento proces byl v roce 2004 přerušen s ohledem na vyhlášení stavební uzávěry v uvedené lokalitě ze strany MHMP v souvislosti s připravovanou změnou územního plánu. V roce 2008 proběhl stavebně-technický a stavebně-historický průzkum budov budoucího Železničního muzea. S ohledem na jejich výsledky bylo rozhodnuto, přistoupit k rekonstrukci střešních pláštů všech objektů. Jedná se o zásah, který bylo nutné provést vzhledem k havarijnímu stavu krovů a střešní krytiny. Rozsah přidělených investičních prostředků umožnil výměnu střešní krytiny na budově vozového depa včetně opravy krovů a půdní dlažby, která proběhla rovněž na administrativním objektu ze začátku 50. let 19. století. V roce 2008 byla zpracována příslušná projektová dokumentace týkající se opravy střešních konstrukcí – krovů, opravy komínů a střešních říms, výměny klempířských prvků a položení nové břidlicové krytiny. Současně byl připraven výběr zhotovitele rekonstrukce. Zadávací řízení zahájené v roce 2009 bylo, s ohledem na námítky podávané uchazeči k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a také v návaznosti na námítky podané NTM proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, uzavřeno počátkem roku 2010. Následně byla uzavřena smlouva s uchazečem, který podal nejnižší nabídkovou cenu, se společností Unistav, a. s. Rozpočet akce byl plánován na 60 mil. Kč. Předpokládáme, že celkové náklady rekonstrukce střech nepřekročí 45 mil. Kč. Rekonstrukční práce byly zahájeny ve druhém čtvrtletí 2010 a jejich dokončení plánujeme s ohledem na postupný přiděl finančních prostředků ve třetím čtvrtletí 2011.

V roce 2010 bylo v rámci periodické inventarizace zkontrolováno 9 108 evidenčních čísel, tedy 16 % z celkového sbírkového fondu NTM. Mimořádnou inventarizací prošlo 209 evidenčních čísel. V roce 2010 bylo uzavřeno celkem 80 smluv výpůjčních, nájemních a o fyzickém přenechání věci (v souvislosti s externím restaurováním). Ke dni 31. 12. 2010 bylo v centrální evidenci sbírek zaneseno 56 807 evidenčních záznamů, z toho počtu bylo 1 304 nových přírůstků a vyřazeno bylo 699 záznamů.

5.1 Významné akvizice

5.1.1. Sbírková oddělení

Muzeum architektury a stavitelství

V roce 2010 získalo Muzeum architektury a stavitelství (MAS) významné archiválie z působení sdružení SIAL, dále pozůstalost architekta Františka Sedláčka, architekta Karla Beneše a inženýra Jeronýma Beneše. Do sbírek byl koupen projekt údolní přehrady u Nového Města nad Metují z roku 1909.

Sbírka architektury byla obohacena o model atletického stadionu na Strahově pro MELA z roku 1978 od architektů Petra Kutnara a Svatopluka Zemana. Významné byly akvizice směřující k přípravě studijního depozitáře s referenční sbírkou pro nově zakládané Centrum stavitelského dědictví v Plasích. Mezi nově získanými celky vynikala kolekce barokních střešních krytin, do sbírek přibyl průřezový soubor interiérových výplňových truhlářských prvků, dále různá stavební litina, součásti historických vytápěcích systémů a řada dalších.

Elektrotechnika, informatika a akustika

Realizoval se nákup elektromotoru Svoboda na čtyřkolovém vozíku včetně dobové dokumentace a nabývacích titulů. Motor je ve velmi dobře zachovalém stavu, plně funkční, vrchní kovový kryt je ještě s původním nátěrem. Prezentuje rozvoj elektrifikace venkova českých zemí ve dvacátých letech 20. století.

Darem muzeum získalo zálohový zdroj ze zrušené slévárny kovů v Průhoncích, dieselagregát Škoda-Z.V.I.L. (soustrojí dieselmotor a alternátor) a 111 světelných zdrojů, převážně halogenidových a sodíkových výbojek. Unikátní je vysokotlaká sodíková výbojka s monokrystalickým hořákem, která byla pokusně vyrobena pouze jako jeden exemplář. Většina zdrojů je české výroby a pochází z výrobního programu Tesla Holešovice a jednoho z jejích následovníků S-Lamp, s. r. o.

Foto-kino

Muzeum do své fotografické sbírky získalo fotografie z cest MUDr. Václava Kafky (1869–1946), prvního přednosta dětské chirurgie a ortopedie. Začátkem 20. století procestoval s dětmi Evropu. NTM získalo od dědiců kolekci několika set stereoskopických pozitivů na papíře i v podobě ručně kolorovaných stereoskopických diapozitivů. Kolekce je kultivovanou ukázkou dobové tvorby, která čeká na zhodnocení nejenom jako svědectví dějin fotografie, ale také z hlediska dokumentace nových evropských dějin. Počítáme s prezentací v plánované expozici dějin fotografické techniky, věnované zobrazení barev, prostoru a pohybu ve fotografii. Dalším zajímavým přírůstkem do sbírky je deset autorských pozitivů – fotografií na bromostříbrném papíře významného českého fotografa Oldřicha Škáchy s tematikou novodobých českých dějin.

Obě akvizice doplňují kolekci originálních fotografií v rámci sbírky foto-kino, budované od založení NTM především jako zdroj ukázek dobových fotografických technik. Tento zdroj nám nyní umožňuje prezentaci oboru v dobových souvislostech. V expozicích tak můžeme představit dobovou techniku, fotografické procesy a jejich produkty – originální fotografie v jejich společenském kontextu.

Průmyslový design

V roce 2010 bylo do sbírky průmyslového designu získáno 83 sbírkových předmětů. Darem modely a 2D materiál ze soutěží ETA vize, modely obráběcích strojů – návrhy designéra VÚOSO Svatopluka Krále nebo návrh dětského kola Eska (J. Cupák, 70. léta) – ojedinělý model svého druhu u nás (zřejmě jediný zachovaný designérský model jízdního kola z doby před rokem 1989), práce jediného čs. průmyslového designéra specializovaného na tento obor. Dále model pračky pro muže Washman – vize studentů VŠUP Jana Čapka a Kryštofa Nosála – 2. místo ve finále celosvětové soutěže Electrolux Design Laboratory 2004. Zajímavou akvizicí byl model tramvaje pro Prahu – Anna Marešová, FUD UJEP Ústí nad Labem, oceněný Cenou NTM v soutěži Národní cena za studentský design 2009 a dalšími tuzemskými i mezinárodními cenami. Nebo holicí

strojek Remington Threesome – zakoupen na světové výstavě EXPO 58 v Bruselu. Převodem muzeum získalo kolekci modelů tramvají ČKD z 60. až 80. let 20. století a návrh vozu metra M 1 Patrika Kotase z bývalého podniku Siemens Kolejová vozidla.

Astronomie

Sbírka doplněna o 4 přístroje z majetku Kláštera premonstrátů v Teplé: astronomický teodolit, Reichenbach (1816–1818), sluneční hodiny (1787), sluneční hodiny, J. P. Fischer (1. polovina 19. století), sextant (1. polovina 19. století). Uvedené přístroje dokumentují vysokou úroveň domácích exaktních věd přelomu 18. a 19. století. S astronomickým teodolitem měřil tepelský premonstrát Alois Martin David (1757–1836), astronom a geodet evropského formátu, ředitel pražské klementinské hvězdárny. Výsledky jeho měření dovolily vydat první nezkreslené mapy, založené na měřených souřadnicích význačných míst v Čechách a sousedních zemích.

Sbírka astronomie byla doplněna dále o: cirkumzenitál CZ 100/1000 VÚGTK; zaměřovací systém GPS, Leica Wild AG, Švýcarsko (1995); dalekohled Meade, LightSwitch 152 mm (2010).

Cirkumzenitál vyvinutý prof. Nušlem ve firmě Frič je původní československý přístroj z počátku 20. století, cirkumzenitál typu CZ 100/1000 je novější konstrukce z 60. a 70. let 20. století a byl vyroben ve VÚGTK Zdiby. Používá se k měření na observatoři a slouží k určení pohybu pólu, rovnoměrnosti zemské rotace a k zpřesnění poloh radiových hvězd. Jedná se o nejvýznamnější československý astronomicko-geodetický přístroj 2. poloviny 20. století.

Geodetický systém k měření souřadnic GPS statickou metodou zastupuje současnou moderní techniku. Jde o jeden z prvních přijímačů systémů GPS, který byl spuštěn v roce 1994. Systém přijímá signály globálního družicového polohového systému USA, vyhodnocuje je a určuje polohu a přesný čas kdekoli na světě. Profesionální dalekohled Meade doplnil vývojovou řadu dalekohledů od 18. století až do současnosti. Je vybaven novým optickým a konstrukčním systémem, který má moderní navigační, komunikační a zobrazovací technologii.

Chemie a biotechnologie

Do sbírky chemie a biotechnologie byl darem od VŠCHT v Praze získán polarimetr Opton z roku 1960. Přístroj významným způsobem obohatil ucelenou sbírku cukrovarnických polarimetrů, která dokumentuje období od roku 1890 do 50. let 20. století.

Tiskařství

Formou daru byly získány psací stroje IBM, Facit, Consul, xerografické kopírky Xerox, Toshiba, knihařská řezačka Adast, ruční knihtiskařský lis Boston, páková knihařská řezačka, reprodukcí kamera Duplomat Monitor. Formou převodu majetku získána kontaktní kopírka SACK. Navázány byly kontakty s tiskárnami, výrobci a dodavateli tiskařských strojů a SW pro podporu akvizic.

Technika v domácnosti

Do sbírky techniky v domácnosti byla získána například elektrická rychlovarná konvice AEG (1924–1929) s pochromovaným povrchem s černými doplňky z umělé hmoty. Jedná se o jeden z hlavních výrobků firmy AEG ve dvacátých letech 20. století.

Z roku 1980 pochází mikrovlnná trouba Westinghouse, darovaná rodinou Jesztrebi. Dále byla sbírka obohacena šicím strojem Gritzner (1890–1910) pro domácí užití s nožním šlapadlem nebo strojem na lis prýmků (1900–1920), využívaným prýmkářskou firmou Lapka.

Doprava

Leteckou sbírku se podařilo obohatit o sérii dvanácti podvozkových noh a jejich součástí z továrny Technometra Radotín, a. s. Většinu těchto podvozků, například podvozky letadel L-40 Meta Sokol, L-200 Morava, Z-37 Čmelák nebo L-410 Turbolet, budou zakomponovány do stálé expozice letectví v hlavní budově NTM v Praze. Podobně štedře se k NTM Praha zachovala akciová společnost Aero Vodochody, která věnovala osm sbírkových předmětů, souvisejících s výrobou letounů řady L-39/L-59/L-159. Nejcenějšími přírůstky z této akvizice se jeví vystřelovací sedačka VS-2 a marketingový model letounu L-159 Alca s podvěšenou výzbrojí. Dále bylo získáno darem kolo pro sjezd značky RB. Dále závodní jízdní kola darovala do expozice Dopravy firma Štěrbá a Author.

5.1.2. Knihovna

Příklady nově zakoupených titulů:

ADAMS, Ansel, Camera: a History of Photography, New York, Little, Brown and Copany, 2009.

PFUNDNER, Martin, Austro Daimler und Steyr: Rivalen bis zur Fusion: die frühen Jahre des Ferdinand Porsche, Wien, Böhlau, 2007.

100 years in steel: being an account of the history and progress of the firms of John Brown & Co. Ltd. and Thos. First & Sons Ltd., from their earliest beginnings until the celebration of the centenary, Sheffield, Thos. First & John Brown Ltd., 1937.

BROOKS, Chris, All about North American Acetylene Gas Bicycle Lamps, Nijmegen, Dutch National Bicycle Museum Velorama, 2010.

WAISS, Walter, Aus dem Boelcke-Archiv, Band 2–7 Chronik Kampfgeschwader Nr. 27 Boelcke. Aachen, Helios-Verlag, 2000–2010.

MÜHLDORF, Josef, Od sportu fotografického k umělecké fotografii: historie prvního klubu fotografů amatérů v Čechách a Svazu československých klubů fotografů amatérů 1889–1945, Praha, Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2010.

FEIGL, František, 100 let TT: historie nejslavnějšího motocyklového závodu světa, České Budějovice, F. Feigl, 2009.

STRNAD, Jiří, Úzkorozchodné železnice na bývalé Severozápadní a České obchodní dráze, Řepařské dráhy, Poděbrady, J. Strnad, 2010.

TULIS, Jan, J. Sodomka: pohled do historie firmy Sodomka a dalších československých karosáren, Brno, Computer Press, 2010.

JOHNSON, William S., Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti, Praha, Slovart, 2010.

KOSATÍK, Pavel, České snění, Praha, Torst, 2010.

HOFFMAN, Petr, Dějiny státní autobusové dopravy v českých zemích a na Slovensku, Litoměřice, Vydavatelství dopravní literatury, 2010.

SVITÁK, Pavel, Ing. Jan Kašpar a začátky motorového létání v Čechách, Pardubice, Klub přátel Pardubicka, 2010.

Příklady knih získaných výměnou:

BIRGUS, Vladimír, Mlčoch, Jan, Česká fotografie 20. století. Praha, Kant, 2010.

DVOŘÁK, Tomáš, Pražské výletní restaurace, Praha, NLN, 2010.

Lubomír Šlapeta 1908-1983, Čestmír Šlapeta 1908-1999: architektonické dílo, Olomouc, Muzeum umění Olomouc, 2003.

Elly Oehler-Olárová, Oskar Oehler-Olár: architektonické dílo, Brno, Obecní dům Brno, 2007.

BERAN, Lukáš, SIAL, Olomouc, Arbor vitae, 2010.

ROHÁČKOVÁ, Dagmar, Národní dům v Prostějově 1907–2007, Prostějov, 2007.

Příklady nově zaevidovaných starých tisků:

STOFFLER, Johannes, Elucidatio Fabricae Vsusque Astrolabii, Ioanne Stofflerino Ivstingensi Avthore Cvi, Per Brevis Eivsdem Astrolabij declaratio a Iac. Koebellio adiecta est: cum diligente recognitione, vna cum schematum negotio accommodatorum, exactissima expressione. 1594.

INDAU, Johann, Wienerisches Architectur-Kunst- und Säulen-Buch, worinnen die gründliche Unterrichtung deren fünff Säulen, sambt allen nothwendigen Zugehörungen der Architectur, dessen Manier und leichte Invention noch biß dato proportionirlicher nicht gefunden worden Augspurg, 1720.

DECKER, Paul, Architektonische Skizzen. Augspurg, Jeremias Wolff, 1711–1720, Neuverfertigter Garten-Kalender auf das Jahr nach der gnadenreichen Geburt Jesu Christi 1786. Prag.

SCHÜBLER, Johann Jakob, Nützliche Anweisung Zur Unentbehrlichen Zimmermanns-Kunst und Spreng-Wercke : Worinnen Von den Antiquen und Modernen proportionirten Dächern die nöthige Projection in einem deutlichen Zusammenhang Geometrisch vorgestellt, ... Nürnberg, 1731.

5.1.3. Archiv

Ve spolupráci se SOA Praha byl proveden výběr archiválií: 826 Technometra Rado-tín, a. s. (0,70 bm převážně plánové dokumentace), 828 Siemens kolejová vozidla Zličín, a. s. (6,0 bm plánové dokumentace), 829 Walter Jinonice, a. s. (3,0 bm převážně plánové dokumentace).

Dále pak byl prováděn výběr archiválií mimo skartační řízení: 680 Špetl František (0,1 bm, řady a vyznamenání) – nákupní komise, 791 Sběrka vzpomínek a rukopisů k dějinám techniky a průmyslu (0,06 bm, rukopisy Jiří Slavík: Josef Binko – přítel umění a fotograf; Krucemburk a život koželužské rodiny Binkových-Skřivanových) – nákupní komise, 820 Michalica Karel (0,32 bm, pozůstalost odborníka v oblasti elektrotechni-ky) – darem, 827 Kříž Antonín (0,9 bm, pozůstalost radioamatéra) – darem.

5.2 Konzervování, restaurování, stěhování a vysoušení

5.2.1. Ateliér restaurování papíru

V roce 2010 byla hlavní náplní ateliéru příprava sbírkových předmětů z papíru do chystaných expozic. Časově i technologicky nejnáročnější, ale také nejzajímavější, byla příprava souboru historických fotografií do expozice Fotografický ateliér. Restaurování fotografických technik je poměrně mladý obor. Technologické a restaurátorské postupy jsou ve fázi vývoje a nejsou vždy jednoznačné. Proto bylo zásadní prostudovat dostupné materiály a konzultovat navržené postupy s odborníky z jiných institucí. Ve spolupráci s laboratoří NTM byla provedena řada analýz (materiálové složení FTIR, optická mikroskopie), které pomohly potvrdit nebo určit jednotlivé techniky, pojiva či pigmenty, což bylo důležité pro další restaurování, ale i pro preventivní konzervaci.

Pro expozici Tiskařství se připravilo cca 40 kusů plakátů, plánů, knih a dobových tisků, ilustrujících vývoj a techniky tisku a knižní vazby. Pro expozici Astronomie se restaurovaly hvězdné a zeměpisné glóby (6 kusů) ve spolupráci s konzervátorskými dílnami. Pro Fotografický ateliér bylo připraveno cca 60 kusů historických fotografických technik (daguerrotypie, ambrotypie, ferrotypie, slané papíry, albuminové fotografie a ušlechtilé tisky).

Dále se restaurovaly předměty pro účely digitalizace nebo dlouhodobého uložení (Muzeum architektury a stavitelství, Železniční muzeum, odd. tiskařství, dopravy).

Ateliér restaurování papíru se dále věnoval konzervátorskému průzkumu a periodické inventarizaci: map a atlasů sbírky exaktních věd, souboru obrázků do megaletoskopu sbírky foto-kino, průzkumu 110 kusů textilních vzorkovnic sbírky techniky v domácnosti a konzervaci části akustické sbírky gramofonových desek a fonografických válečků.

5.2.2. Konzervátorské dílny

V roce 2010 byly především dokončeny práce na sbírkových předmětech pro nové expozice Tiskařství, Astronomie a Dopravy. Vedle přípravy samotných sbírkových předmětů tvořila významnou část výkonů dílen i práce při přepravě a instalaci sbírkových předmětů v expozicích včetně dodatečných úprav podle požadavků kurátorů.

Pracovníci konzervátorských dílen se podíleli na vyklízení depozitářů ve druhém suterénu, dopravní hale, případně inventáře dalších prostor, podle požadavků postupující rekonstrukce budovy. Rozebrali a odstěhovali regálové systémy ve skladech knihovny včetně dalšího vybavení. Probíhající rekonstrukce budovy znamenala také rozsáhlé přesuny sbírkových předmětů. To však nepoznamenalo kvalitu a množství odvedené práce a nedotklo se hlavní náplně dílen – celkem bylo odborně ošetřeno na 132 sbírkových předmětů. Vedle restaurátorských a konzervátorských zásahů se vyrobily repliky pro dotvoření dobového rámce jednotlivých expozic. Kromě toho pracovníci konzervátorských dílen asistovali i při pravidelných i mimořádných inventurách sbírek, převozu, nebo předávání sbírkových předmětů a dalších činnostech vyplývajících z provozu muzea.

5.2.3. Sbírková oddělení

Muzeum architektury a stavitelství

V průběhu roku probíhala konzervace předmětů ze sbírky stavitelství, se kterými se počítá pro Centrum stavitelského dědictví v Plasích. V rámci záchrany archiválií po povodních v roce 2002 byly průběžně přejímány z oddělení vysoušení zamražených archiválií další materiály, jenž byly dezinfikovány a definitivně ukládány v jednotlivých depozitářích NTM. Za rok 2010 se jedná o zhruba 90 000 kusů z různých archivních fondů.

Elektrotechnika, informatika a akustika

Dokončeno bylo vystěhování dvou depozitářních prostor v hlavní budově na Letné do depozitářů v Čelákovících. Konzervátorské a restaurátorské práce byly pouze malého rozsahu u dvou předmětů vystavených na strojírenském veletrhu v Brně (generátor Stoehrer a Gülcherův termoelektrický sloupec).

Foto-kino

Z depozitáře na Letné bylo přestěhováno do nového depozitáře v Čelákovících kolem 3000 i. č. s aktualizací evidenčních záznamů a fotodokumentací. Současně byla provedena nutná konzervace.

Pro expozici Fotografický ateliér bylo zrestaurováno 30 předmětů z oblasti fotografické techniky externě a 28 originálních historických fotografií interně. Významnými restaurátorskými úspěchy byly Chevalierova daguerrotypická komora nebo kuriózně vyhlížející dřevěné kuželové fotoaparáty na mokré kolódiové desky z druhé poloviny 19. století.

Restaurování exponátů určených pro expozice probíhalo podle pečlivě připraveného restaurátorského záměru v Restaurátorském ateliéru Františka Kratochvíla „do posled-

ního funkčního stavu“ tak, aby byla zachována autenticita. Pro expozici Fotografický ateliér bylo restaurováno několik velkých ateliérových fotoaparátů. Fotografické přístroje i samotné originální fotografie představují komplexní předměty složené z více druhů materiálů, které mají z hlediska uchování před degradujícími vlivy i protichůdné požadavky na ochranu.

Nejstarším fotografiím pořízeným první v praxi používanou fotografickou technikou – daguerrotypím se také říká zrcátka s pamětí – nosičem obrazu je postříbřená desička. Stříbrný povrch je citlivý na degradaci působením ovzduší. Daguerrotypie jsou proto vystaveny ve speciálních vitrínách s řízenou ochrannou atmosférou čistého dusíku. Jako prevenci degradace originálních předmětů je připraven plán na obměnu exponátů v expozici, takže během předpokládané životnosti expozice se citlivé exponáty několikrát obmění.

Exaktní vědy

Celkem bylo restaurováno 43 předmětů sbírky exaktních věd. Ve všech případech se jednalo o sbírkové předměty z expozice Astronomie. V dílnách NTM bylo interně restaurováno celkem 35 předmětů (glóby, dalekohledy, sluneční hodiny, úhlooměry, rýsovací pomůcky, počítací stroje). K obtížným zákrokům patřilo restaurování glóbů (slepý glóbus, miniaturní párové glóby, hvězdný glóbus, krychlový model Země), při kterých byly opraveny promáčklé a mechanicky poškozené části, vytmeleny trhliny a oděrky. Náročným restaurováním prošel astronomický dalekohled, u kterého byly odstraněny závady na funkčních částech montáže, vyrovnány a vytmeleny promáčklé části obou tubusů, byl dodán chybějící spojovací materiál, odstraněna koroze a nečistoty, kompletně provedeny povrchové úpravy šelakem.

Externím restaurováním prošlo celkem 8 předmětů: astronomicko-geografické hodiny, astrochronometr, sluneční hodiny, důlní měřicí souprava, horizont, organum mathematicum, triangulační teodolit. Nejrozsáhlejší restaurátorský zákrok ze všech předmětů prodělal unikátní kabinetní orloj (astronomicko-geografické hodiny), který prošel generální opravou všech tří částí: hodin, kovového a dřevěného modelu. Hodiny nebyly funkční a nacházely se ve velmi neuspokojivém stavu, oba modely se rozpadaly. Dřevěné části byly napadeny dřevokazným hmyzem, některé části chyběly, kovové části byly poškozeny a zoxidovány. Hodiny byly kompletovány a uvedeny do původního stavu.

Výrazným restaurátorským zákrokem prošlo Organum Mathematicum ze 17. století – komplexní encyklopedie pro 9 oborů (astronomie, geometrie, aritmetika, chronologie atd.). Je jedním ze tří dochovaných kusů ve veřejných evropských sbírkách. Bylo však velmi poškozené, dřevěné části chyběly a skříňka byla rozklíčena. Organum bylo zdařile restaurováno, zkompletováno, vyčištěno a povrchově upraveno šelakem.

Doprava

V dílnách NTM byly zrestaurovány dvě koněspřežné hasičské stříkačky pro připravovanou stálou expozici – parní stříkačka Shand, Mason and Co. a parní stříkačka Smekal. Dále pro expozici byly zrestaurovány motocykly – Perun a Motor Copany. Restaurátorské práce byly realizovány na dalších 15 motocyklech – Jawa 500 OHV Rumpál, Dálník II, Walter typ B, vodící motocykl pro cyklistické závody, Hildebrand-Wolfmüller, Puch, Slavia typ B, Slavia typ BZ, Jelínek, Satan, ČZ 100, Jawa 175, tříkolka De Dion-Bouton, BSA 350 a Slavia CCR.

Dále mimo dílny NTM bylo zrestaurováno jízdní kolo (František Kratochvíl), zrenovován motocykl Indian Four (Zdeněk Šimák), motocykl Praga BD (Petr Plešek) a motocykl BMW R 11 (Jaroslav Votík). V roce 2010 bylo dokončeno firmou JSC – Jiří Sýkora restaurování 92 modelů letadel a jednoho balonu z leteckých sbírek, které budou součástí stálé expozice letectví v dopravní hale NTM. Společnost BMZ Air Service dokončila restaurátorské práce na letounu JK systém Blériot, který následně zavěšený v dopravní hale jako nejvzácnější exponát letecké sbírky. Z hlavní budovy bylo převezeno v souvislosti se stavebními pracemi v dopravní hale do depozitáře v Čelákovících kromě jiných sbírkových předmětů 60 leteckých motorů a 43 leteckých vrtulí. Pro expozici Dopravy bylo dále externě zrestaurováno 7 lodních modelů – model vltavského vlečného člunu, model nákladní lodě na písek, model lodě Civetta, model bočněkolesového vlečného parníku Lanna, model drapákového parního bagru, model bočněkolesového osobního parníku Smíchov a model šroubového nákladního parníku Jizera.

Železniční muzeum

Na začátku roku 2010 bylo dokončeno restaurování salonního vozu následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este postaveného roku 1909 v Ringhofferově továrně v Praze na Smíchově. Vůz prošel konzervátorsko-restaurátorským zásahem v interiéru. Byly vyčištěny a konzervovány všechny části interiéru (kov, dřevo, textil, sklo) a zároveň došlo k doplnění o některé chybějící prvky výrazně dotvářející podobu interiéru (např. hodiny, zrcadlo, mramorové obklady, držák). Doplnění chybějících prvků bylo provedeno na základě dobové fotografické dokumentace. Zároveň byla opravena skříň vozu, podvozky a brzdové a nárazecí ústrojí. Salonní vůz je proto schopný přepravy, což umožňuje jeho prezentaci na výstavách a železničních akcích.

V první polovině roku 2010 bylo dokončeno i restaurování dieselelektrické lokomotivy T 478.1010, postavené roku 1967 v ČKD Lokomotivka Sokolovo v Praze. Lokomotiva prošla revizí spalovacího motoru a trakčního soustrojí. Oba podvozky byly vyvážány a díky zásobám firmy DPOV, a. s., mohla být řada detailů navracena v souladu s restaurátorským záměrem do stavu po vyrobení. Stejně byla do stavu po vyrobení opravena i karoserie lokomotivy včetně barevného řešení.

V druhé polovině roku byl vystěhován depozitář Železničního muzea, umístěný v nevhodných prostorách v přízemí dopravní haly. Z depozitáře bylo přemístěno v součinnosti s odborem Správy a logistiky sbírek 507 inventárních položek. Předměty byly až na výjimky přestěhovány do nového depozitáře č. 2 v Čelákovících, kde pro ně byl upraven prostor v druhém patře. Sběrka železničních modelů a dalších drobnějších sbírkových předmětů tak našla uložení odpovídající jejich významu.

Tiskařství

Během celého roku probíhalo stěhování sbírkových předmětů z depozitářů v hlavní budově na Letné, které bylo nutné uvolnit pro pokračující etapy rekonstrukce hlavní budovy, do nových depozitářů NTM v Čelákovících. Stěhování stovek sbírkových předmětů a doplňování jejich dokumentace si vyžádalo mnoho času a bylo také fyzicky velmi namáhavé. Jen stěhování sbírkových předmětů o celkové hmotnosti přibližně 30 tun, kladlo na všechny zúčastněné velké nároky. Navíc cesta od nákladního výtahu do expozičního sálu vedla 1,2 m širokou chodbičkou knihovny mezi regály plnými knih. Některé rozměrné části strojů, které se do nákladního výtahu nevešly,

například bočnice rychlolisů Johannisberg a Gazella, bylo nutné stěhoval přes nově zrekonstruovaný vestibul a hlavní schodiště. Na tom, že se všechny přesuny podařilo zvládnout bez škod a zranění, měli hlavní zásluhu především pan J. Dítě se svým týmem, který stěhoval již zmíněný 6 tunový rychlolis Johannisberg a pan Daniel Lavers, který většinu exponátů převážel z depozitářů a stěhoval do expozice. Montáž strojů v expozici zajišťovali kolegové z restaurátorských dílen NTM a odvedli skvělou práci. Restaurování jednotlivých tisků a starých knih pro expozici provedli kolegyně z restaurátorského ateliéru papíru NTM.

5.3 Digitalizace sbírek

Oddělení informačních služeb a digitalizace je v rámci NTM specializovaným pracovištěm, k jehož primárním úkolům patří široké spektrum činností v oblasti shromažďování, zpracování a zpřístupňování informací s využitím informačních a komunikačních technologií, digitalizace materiálů archivní povahy a tvorba a zpřístupňování audiovizuálního obsahu. V rámci oddělení je provozováno digitalizační pracoviště, fotoateliér, videostudio a pracoviště správy části informačních technologií a vývoje a správy vlastních informačních systémů.

Hlavními činnostmi digitalizačního pracoviště bylo vyřizování interních i badatelských objednávek, vypracovávání rešerší a úpravy již existujících digitálních obrazů. Meziročně se počet skenů snížil, přibýlo však rešerší a úprav dříve pořízených digitálních obrazů pro další použití pro interní potřeby v souvislosti s publikační činností, tvorbou expozic a pro znovuotevření muzea. Významnou činností byla digitalizace, rešerše a předtisková úprava ilustrací pro tisk publikací *Století letectví v zemích Koruny české*, *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960* a *Kepler's Heritage in the Space Age*.

Na digitalizačním pracovišti bylo v průběhu roku vyřízeno celkem 176 interních objednávek, celkový počet skenů dosáhl 2 700, z toho bylo 877 následně upravováno. Celkový počet dotčených archivních fondů a sbírkových skupin byl 62. Z celkového počtu bylo pro Archiv NTM pořízeno 925 skenů ze 17 fondů, z Muzea architektury a stavitelství 241 skenů archiválií z 18 fondů a 154 skenů oborové dokumentace. Z knih bylo pořízeno 216 skenů, bylo skenováno 20 ks dvourozměrných sbírkových předmětů. Z oborové dokumentace bylo pořízeno 148 skenů z oboru železnice, 26 z oboru exaktní vědy, z oboru chemie 45 skenů, z oboru technika v domácnosti 174 skenů, z polygrafie 61, strojírenství 52, průmyslového designu 184 a z oboru doprava 189 skenů, z toho 118 ze skupiny letectví. Pracovnice digitalizačního pracoviště provedly 523 rešerší a dále vyřídily 28 externích badatelských objednávek, a to i přes uzavření badatelny pro veřejnost.

Na pracovišti fotoateliéru bylo v průběhu roku 2010 vyřízeno 125 interních objednávek. Fotografka pořídila celkem 3 201 jedinečných snímků, z toho 1 311 s postprodukcí, 1 890 bez následných úprav. V reprezentativní kvalitě bylo vyfotografováno 446 sbírkových předmětů. Kromě toho zde bylo zdigitalizováno 466 archiválií, z toho 46 pomocí digitální zadní stěny. V meziročním srovnání stále roste počet zpracovávaných rešerší – aktuálně bylo dosaženo počtu 606 kusů, což svědčí o vzrůstajícím využití archivu fotografií.

Mezi nejvýznamnější interní zakázky pracoviště je na místě jmenovat vyfotografování kompletní sbírkové skupiny astronomie a barometrů, kompletní digitalizace sbírky grafiky z Archivu NTM fotografickou cestou, průběžná fotodokumentace průběhu rekonstrukce budovy a budování nových expozic, reprezentativní snímky expozic, dokumentace konferencí, seminářů a dalších událostí, komplexní příprava fotografického obsahu pro multimediální a audiovizuální prezentační vrstvu v expozicích, retuše obrazových podkladů pro grafiku v expozici Doprava a pro prezentační účely. Fotografka se podílela i na kontrole tzv. Bittnerovy sbírky Archivu NTM.

Na pracovišti videostudia byly připravovány audiovizuální smyčky pro expozice Tiskařství a Doprava včetně natáčení v terénu. Kromě toho pracovník videostudia zpracovával archivní filmové materiály pro další připravované expozice.

Nejvýznamnějšími činnostmi vykonávanými na pracovišti informatiků byla průběžná správa interních informačních systémů vytvořených na půdě NTM, které tvoří cca 80 % všech IS v muzeu. Byly vytvořeny nové on-line systémy pro registraci badatelů a pro objednávání školních skupin na workshopy pracoviště muzejní pedagogiky. Téměř po celý rok probíhaly přípravné práce na multimediálních informačních systémech pro návštěvníky, přípravě koncepce, nákupu hardwaru a jeho instalace a zprovoznění.

Kromě výše uvedeného se pracovníci oddělení věnovali metodické činnosti, konzultacemi a poradenstvím v oblasti své činnosti s cílem zvýšit počítačovou a grafickou gramotnost pracovníků dalších oddělení muzea.

Pracovníci se též podíleli na přednáškové činnosti – jednak pro Vyšší odbornou školu informačních služeb, pak příspěvkem na 11. konferenci Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2010. V rámci seminářů organizovaných Centrem pro informační technologie v muzejnictví (CITeM) ve spolupráci s NTM lektorovaly koordinátorka digitalizace a fotografka v uplynulém roce shodně po dvou celodenních přednáškách s tematikou digitalizace a základů digitální fotografie a jejím využití při dokumentaci sbírkových předmětů a archiválií v muzejním prostředí.

V roce 2010 byla dokončena do té doby neúplná fotodokumentace sbírky chemie a biotechnologie.

6.1 Knihovna

Z důvodu plánované rekonstrukce muzea byla studovna knihovny NTM po celý rok 2010 pro veřejnost uzavřena. Přesto pracovníci knihovny poskytovali i nadále informační a reprografické služby pro pracovníky muzea i pro veřejnost. Jedním z hlavních úkolů knihovny v průběhu prvního pololetí roku 2010 bylo vyřešit a zajistit ochranu fondu během plánované rekonstrukce prostor knihovny. Dvě třetiny fondu (2933 bm) byly uloženy do speciálních kartonů a odvezeny do depozitáře v Čelákovících. Poslední třetina, která zůstala v depozitáři v hlavní budově, byla odborně zakryta a zabezpečena. Kromě toho byla přestěhována celá studovna knihovny NTM, včetně příruček a rezervních fondů (celkem 30 kontejnerů) a veškeré kancelářské prostory. Práce spojené se stěhováním proběhly v termínu a bez komplikací.

Dalším stěžejním úkolem převážně v druhém pololetí roku 2010 byl přechod na nový knihovní systém včetně převodu veškerých dat. Jako nový knihovní systém byl vybrán program Clavius verze SQL, který splňoval veškeré předem stanovené podmínky. Během 1. pololetí roku probíhala příprava dat včetně jejich zkušebních převodů spolu s ostrým převodem veškerých dat z výpůjčního protokolu. Zároveň byl na

internetu zprovozněn nový webový katalog Carmen, který v sobě již zahrnuje prvky webu 2.0, umožňující badatelům v uživatelsky vlídném prostředí využívat moderních knihovnických služeb.

I přes časově náročné úkoly spojené s přechodem na nový knihovní systém (nutnost zkontrolovat, opravit a doplnit některá data, zaškolit pracovníky knihovny apod.) nadále pokračovala katalogizace dokumentů v elektronické podobě. V průběhu roku 2010 bylo do elektronického katalogu knihovny NTM začleněno 2 120 titulů nového přírůstku a 5 308 titulů v rámci rekatalogizace včetně 213 starých tisků, celkem tedy 7 428 knižních jednotek. Aktualizováno bylo celkem 12 681 záznamů a do Souborného katalogu ČR bylo předáno 3 574 záznamů monografií a časopisů.

Po celý rok 2010 knihovna pomáhala pracovníkům NTM při tvorbě expozic a poskytovala své služby v co nejširším možném rozsahu. Celkem bylo zapůjčeno 1 840 publikací a 335 jednotlivých čísel časopisů, realizováno bylo 96 MVS (meziknihovní výpůjční služba) a vypracováno 23 rešerší. Na pomoc pracovníkům muzea při tvorbě expozic byla zaměřena i akvizice do knihovního fondu. Byly zakoupeny tituly tématicky se vztahující k nově vznikajícím expozicím či k připravovaným akcím po otevření muzea.

Celkem bylo z rozpočtu muzea zakoupeno 152 publikací do fondu knihovny v hodnotě 58 405 Kč, 36 publikací v hodnotě 12 500 Kč bylo získáno z Archivu NTM. Z VZ Česká technika bylo zakoupeno 67 převážně zahraničních publikací v hodnotě 33 941 Kč. Úspěšně se po celý rok rozvíjela výměna publikací. Touto cestou knihovna získala 66 titulů, 21 monografií a 50 ročníků časopisů bylo knihovně věnováno darem. Celkový počet nově získaných publikací čítá 392 knižních jednotek. Celkové výdaje (nákup + grant) dosahuje částky 92 346 Kč. Během roku 2010 byla realizována vazba nesvázaných ročníků časopisů v celkové hodnotě 60 000 Kč. Celkem bylo svázáno 148 svazků. V druhém pololetí roku 2010 byla zahájena revize příruček zaměstnanců. Celkem bylo zrevidováno 31 příruček.

Knihovna prováděla průzkum části fondu starých tisků.

VISK (Grantové projekty knihovny)

VISK 3 – Informační centra veřejných knihoven

Zkvalitnění služeb Knihovny NTM přechodem na nový knihovní systém (č.j. 145/MK-S 4442/2010 OUK, zadavatel: Ministerstvo kultury).

Knihovna díky získané grantové dotaci z prostředků Ministerstva kultury zakoupila nový knihovní systém Clavius. Veškerá data uložená v původním systému T Series byla převedena do systému Clavius dne 23. 9. 2010, kdy zároveň proběhl i převod dat z výpůjčního protokolu Daidalos. V rámci internetu byla data zpřístupněna v programu Carmen, který již obsahuje prvky webu 2.0.

VISK 5 – RETROKON

Retrospektivní konverze historického fondu knihovny Národního technického muzea v rámci národního programu retrospektivní konverze katalogů knihoven v ČR – RETROKON (č.j. 531/2009 OUK-OLK, zadavatel: Ministerstvo kultury ČR).

Cílem projektu bylo pokračování v retrokatalogizaci katalogů historických fondů knihovny NTM, které obsahují literaturu převážně z 19. století a jejichž významnou část tvoří i staré tisky ze 17. a 18. století. Celkem bylo nově z katalogizováno v elektronickém katalogu knihovny NTM 3 000 knižních jednotek. Retrokatalogizace byla prováděna s knihou v ruce. Všechny záznamy byly vytvářeny podle platných katalogizačních pravidel AACR2R.

Nově vzniklé kvalitní bibliografické záznamy byly následně zpřístupněny na webových stránkách muzea v rámci elektronického katalogu NTM a zároveň i ve vyhledávacích Jednotné informační brány, Oborové informační brány ART a TECH. Všechny záznamy byly též předány do Souborného katalogu ČR – CASLIN.

VISK 7 – Kramerius

Mikrofilmování a digitální zpřístupnění historických časopisů ohrožených degradací kyselého papíru z fondu Knihovny Národního technického muzea (č.j. 608/2010, zadavatel: Ministerstvo kultury).

Do projektu byly z fondu knihovny NTM navrženy následující bohemikální časopisy z druhé poloviny 19. století ohrožené fyzickou degradací nekvalitního kyselého papíru a zároveň velmi často žádané ze strany odborné i laické veřejnosti (Krejčovské listy 1886–1890, Textilní listy 1898–1902, Česká práce 1883–1894, Český obuvník 1895–1899). Digitalizace uvedených časopisů umožnila jejich zveřejnění v systému Kramerius. Díky mikrofilmování pak bude zajištěno jejich trvalé uchování a ochrana jako součásti národního kulturního dědictví.

VISK 8 – Informační zdroje

Další rozvoj oborové brány Umění a architektura ART (č.j. 533/2009 OUK-OLK).

Společně s ostatními osmi knihovnami, které jsou zapojeny do oborové brány Umění a architektura (ART), byl získán grant v programu VISK8/B na rozvoj oborové brány ART, který zahrnoval tvorbu vzdáleného přístupu k licencovaným elektronickým zdrojům pro uživatele zúčastněných knihoven.

6.2 Archiv

Celkové množství uložených archiválií

V Archivu NTM bylo k 31. 12. 2010 evidováno celkem 593 fondů a sbírek v celkové metráži 1373,95 bm; nezpracovaná část (291 archivních soubor) tvořila 947,05 bm (68,92 %), zpracovaná (302 archivní soubory) 426,90 bm (31,07 %), z toho inventarizovaná (59 archivních souborů) 180,22 bm (13,11 %). Všechny archivní soubory byly evidovány v evidenčním statusu 1 jako „archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci“. Evidence v programu PEVA byla vykonávána průběžně, nově bylo zapsáno 11 fondů/sbírek, 54 listů NAD bylo průběžně aktualizováno. Základní evidence archivních pomůcek obsahuje 310 archivních pomůcek.

Dne 15. 6. 2010 proběhla v Archivu NTM státní kontrola ze strany NA ČR se zaměřením na kontrolu vedení evidence archiválií. Výsledný protokol byl beze zbytku akceptován, vyhodnocen, a byla provedena náprava zjištěných nedostatků.

Výběr, zpracování a využívání archiválií

V roce 2010 byly inventarizovány tyto fondy a sbírky: 728 Smíšek Josef, 754 NTM, 761 Smékal František, 788 Desenský Viktor, 789 Sběrka ikonografických pramenů k dějinám techniky a průmyslu, 791 Sběrka vzpomínek a rukopisů k dějinám techniky a průmyslu, 796 Sběrka archiválií různé provenience I., 800 Sběrka fotografií, 801 Sběrka vysokoškolských přednášek II., 808 Sběrka plakátů a užité grafiky, 809 Sběrka oborové dokumentace – foto/kino, 810 Sběrka plaket, medailí a mincí, 811 Stejskal Jan, 816 Vodsedálek Ivo, 821 Sběrka patentů, řádů a nařízení, artikulí, instrukcí, oběžníků, zpráva a naučení, 822 Maizner Ludvík, 823 Jawa, 825 Poldi Kladno, 828 Siemens Zličín.

V rámci reinventarizace fondů a sbírek poškozených povodní v roce 2002 byly rekonstruovány fondy: 121 Grimm František (Vácha), 157 Trojan B. (Hozák) a 519 Pantoflíček Jaroslav (Vácha). Prováděna byla revize pozitivů, fotografických alb a negativů malých formátů fotografické sbírky a jejich přebalení do nekyselých obalů. K inventarizovaným fondům byly vytvořeny tyto archivní pomůcky: 789 Desenský Viktor; 801 Sběrka školních přednášek a skript II.; 811 Stejskal Jan, prof. RNDr., DrSc.; 821 Sběrka patentů, řádů a nařízení, artikulí, instrukcí, oběžníků, zpráv a naučení.

Pokračovalo se v konverzi papírových archivních pomůcek do programu Janus a formátu PDF. Konverze byla provedena u dalších 123 archivních pomůcek, tj. celkově provedena konverze již u zhruba 90 % archivních pomůcek (279 kusů). Kontinuálně je převáděna do Janusu kartotéka ke Sběrce fotografií (NAD 800) a Sběrce ikonografických pramenů k dějinám techniky a průmyslu (NAD 789).

Badatelna archivu byla v provozu do konce června 2010, kdy byla z důvodu přípravy další etapy rekonstrukce budovy NTM uzavřena. Od té doby byly řešeny badatelské dotazy především telefonicky, e-mailem či poštovně, pouze ve výjimečných případech fyzickou návštěvou badatele. Do konce roku bylo i přes půlroční uzavření badatelny zaznamenáno celkem 179 návštěv (z toho 61 návštěv pracovníků NTM) a 76 badatelů (z toho 4 cizinci a 17 pracovníků NTM). Ke studiu bylo předloženo zhruba 490 evidenčních jednotek ze 42 fondů a sbírek. Celkem zodpovězeno veřejnosti zhruba 150 dotazů týkajících se archivních fondů a sbírek.

Z celkového počtu 953 archivních souborů, které Archiv NTM vede v základní evidenci NAD, je 314 archivních souborů nepoškozeno, 268 archivních souborů poškozeno (křehkost a lámavost, trhliny a přelomení, plísně, voda, prach), u 11 archivních souborů tento údaj nebyl zatím zjištěn. Pokračovala záchrana archiválií poškozených povodní v roce 2002. Na speciálním vysoušecím pracovišti NTM byly vysušeny archiválie v rozsahu 37 kرتونů a 13 krabic archiválií velkých formátů; vydesinfikováno bylo cca 45 kرتونů. V depozitářích pokračovaly evidenční a lokační práce. Z důvodu omezené kapacity restaurátorského pracoviště v NTM byly prováděny konzervátorské a restaurátorské zásahy pouze u jednotlivin.

Za rok 2010 bylo digitalizováno celkem 925 jednotlivin ze 17 archivních fondů. Z toho cca 600 bylo skenováno v rámci přípravy expozic NTM, zbylých 325 v rámci soustavné digitalizace archiválií či v rámci badatelských objednávek. Všechny digitální kopie mají statut kopií studijních.

Pracovníci archivu PhDr. Jan Hozák a Ing. Petr Cenker pokračovali v přípravě stavby expozic NTM, pro něž napsali v roce 2009 scénáře (expozice 100 let Národního technického muzea a expozice Historie letectví). Celý archiv spolupracoval při tvorbě nových expozic v NTM. Ze sbírek a fondů archivu vybrány a skenovány materiály pro expozice dopravy, polygrafie, astronomie, strojírenství a Železniční muzeum. Na výstavu Moravské galerie v Brně Kamil Lhoták čili Útěcha z techniky byly zapůjčeny 2 obrazy Kamila Lhotáka Vznášející se balon a Vysoká kola (2. 12. 2010–3. 4. 2011), pro vystavení v expozici Krkonošského muzea v Jilemnici pokračovala zápůjčka obrazu Jana Nepomuka hraběte Harracha od Františka Ženíška (do 26. 5. 2010). Archiválie z Archivu NTM byly dále zapůjčeny na krátkodobé výstavy při konferencích: Cukrovarnictví, cukrovary a cukrovarníci (22.–23. 6. 2010), XXI. International Cycle History. Konference Mezinárodní asociace pro dějiny cyklistiky (5.–6. 8. 2010), Seminář z dějin hornictví a z dějin hutní výroby (9.–10. 11. 2010), Věda a technika v českých zemích v šedesátých letech 20. století (7.–8. 12. 2010). Pracovníci archivu spolupracovali na prezentaci archiválií v mnohých publikacích a médiích.

6.3 Archiv architektury a stavitelství

Průběžně probíhalo zpracování nezamražených archiválií. Nově byly zapsány fondy: František Sedláček; SIAL architekti a inženýři, spol. s r. o., Liberec; jako vnitřní přírůstek zapsáno celkem 10 fondů (Sbírka archiválií z oboru stavitelství, Miroslav Smlsal, Josef Prokorát, Vladimír Ježek, Arnošt Živný, Jiří Voženílek, Magda Jansová, Hana Kučerová-Záveská, František Krásný, Josef Šolc). Probíhaly pořádací práce na fondech Jaroslava Vaculík a Petra Vaňury.

V Archivu architektury a stavitelství bylo v roce 2011 zodpovězeno celkem 113 dotazů, předloženy pro celkem 191 badatelských návštěv archiválie z celkem 87 archivních fondů, tj. celkem 241 kartonů a 1075 složek s plány. V badatelně se uskutečnily dvě exkurze pro studenty FA ČVUT zaměřené na výklad k archivním sbírkám a jejich historii.

6.4 Institucionální podpora vědy a výzkumu

I v roce 2010 byla vědecká a výzkumná činnost v NTM realizována zejména v rámci pokračujícího Výzkumného záměru Česká technika na pozadí světového vývoje (2004–2008, MK00002329901) oddělení dějin vědy a techniky, jehož činnost byla v roce 2007 prodloužena do konce roku 2010.

Plnění výzkumného záměru bylo v závěrečném roce řešení zaměřeno na zpracovávání vývoje techniky a vědy v zatím nejméně zpracované vývojové etapě druhé poloviny 20. století s důrazem na komparaci se světovým vývojem. Stranou nezůstaly ale ani další významné etapy technického vývoje předchozích období.

Řešitelský tým organizačně i po odborné stránce zaštitil konání několika konferencí a seminářů v Národním technickém muzeu. Konference Cukrovarnictví, cukrovary, cukrovarníci (22.–23. června 2010), měla být, vedle svého nesporného odborného přínosu, i poctou generaci zakladatelů technického muzea v Praze z řad podnikatelů v cukrovarnictví. Další konference Věda a technika v českých zemích v 60. letech 20. století (7.–8. prosince 2010), pořádána ve spolupráci s Kabinetem pro dějiny vědy Ústavu soudobých dějin AV, navázala na předešlé dvě úspěšné konferenční akce zabývající se problematikou vědy a techniky v letech 1938–1945 a v letech 1945–1960.

Mezi další aktivity patřil seminář Století letectví v zemích Koruny české (13. dubna 2010), pořádaný k počtě stoletého výročí prvního letu uskutečněném na našem území. V roce 2010 rovněž uplynulo 100 let od chvíle, kdy Marie Skłodowska-Curie a André-Louis Debierne izolovali radium v kovovém stavu. K tomuto milníku dějin vědy a techniky byl v NTM uspořádán seminář Jáchymovský smolinec a objev kovového radia (9. listopadu 2010). Jako již každý rok za uplynulých více jak 50. let se v NTM konal seminář z dějin hutnictví (10. listopadu 2010). Zmíněné konferenční akce se setkali s kladnou odezvou odborné veřejnosti.

K vydání byly připraveny další tři monotematické svazky Prací z dějin techniky a přírodních věd a v anglickém jazyce byl vydán již desátý svazek ediční řady Acta Historiae Rerum Naturalium Necnon Technicarum. Ve spolupráci s renomovaným časopisem Listy cukrovarnické a řepařské (recenzovaný impaktovaný časopis) se podařilo zrealizovat monotematické dvojčíslo věnované problematice historie cukrovarnictví, do něž přispěli zejména kmenoví zaměstnanci NTM.

Neméně důležitou sférou činnosti pracovníků oddělení byla podpora výuky dějin vědy a techniky na školách, účast na četných domácích i zahraničních vědeckých konferencích a odborná spolupráce se sbírkovými odděleními NTM.

Muzeum architektury a stavitelství podalo společně s Ústavem teoretické a aplikované mechaniky AV ČR úspěšně přihlášku projektu Tradiční vápenné technologie historických staveb a jejich využití v současnosti v rámci programu NAKI Ministerstva kultury.

6.5 Pilotní projekt zpracování fondu Poldi Kladno

V roce 2010 došlo k zahájení pilotního projektu konzervace, digitalizace a odborného zpracování fotoarchivu Poldi Kladno a jeho přestěhování do nových moderních prostor restaurátorské dílny v Čelákovících. Vypracování metodiky čištění a konzervace proběhlo ve spolupráci s katedrou fotografie FAMU. Dále byla vypracována metodika digitalizace. Fotoarchiv Poldi tvoří mimořádně cenný soubor nejenom z hlediska obsahu důležitého pro dokumentaci dějin techniky, ale je také uceleným svědectvím o technice fotografie v našem regionu za období více než 100 let. Jde o mezioborový projekt – původně jde především o archivní materiál, spravovaný Archivem NTM. Jeho prvotním zájmem jsou dějiny hutnictví. Projekt je atraktivní i pro dobrovolníky – pedagogy a studenty FAMU oboru restaurování fotografií.

6.6 Vědecká rada NTM

Dne 20. prosince 2010 bylo svoláno novým generálním ředitelem Národního technického muzea Bc. Karlem Ksandrem zasedání nové Vědecké rady NTM. Jednání zahájil ministr kultury MUDr. Jiří Besser. Členy vědecké rady byli jmenováni: externí členové – PhDr. Fagner Benjamin, Prof. Ing. Havlíček Václav, CSc., Dr. Heyrovský Michael, Prof. PhDr. Horyna Mojmír +, Ing. Ignačák Tomáš, Prof. RNDr. Illnerová Helena, DrSc., Ing. Jandáček Václav, Prof. JUDr. Karfíková Marie, CSc., Plk. Mgr. Knížek Aleš, Doc. PhDr. Kotalík Jiří, Csc., Doc. Ing. Kotlík Petr, CSc., Doc. Ing. Koubek Josef, CSc., PhDr. Králík Jan, Prof. RNDr. Kraus Ivo, DrSc., Ing. Křeček Pavel, PhDr. Lukeš Michal, PhD., Prof. RNDr. Pačes Václav, DrSc., Prof. Judr. Pavlíček Václav, Csc., PhDr. Součková Jana, DrSc., PhDr. Strnadová Zuzana, PhDr. Suchomel Filip, PhD., Ing. Vykydal Vlastimil, Prof. Ing. Wilhelm Ivan, CSc., Ing. Zeithammer Karel, Ing. Zídek Svatopluk, interní členové – PhDr. Ebel Martin, PhD., PhDr. Hořejš Miloš, PhDr. Hozák Jan, Mgr. Nezmeškal Arnošt.

Předsedou byl, podle tradice z doby vědeckých rad muzea z první poloviny 20. století, zvolen rektor ČVUT Prof. Ing. Havlíček Václav, CSc. Tajemníkem vědecké rady se stal PhDr. Miloš Hořejš. Členům Vědecké rady byla předložena vedle nově sestaveného Jednacího řádu Muzejní vědecké rady i Základní koncepční představa o poslání, cílech, řízení a financování NTM s výhledem do budoucnosti.

Centrum stavitelského dědictví (CSD) v Plasích

Cílem projektu, jehož je NTM nositelem, je vzorová památková obnova vybraných objektů v NKP Klášter Plasy a jejich následné využití zejména pro prezentaci historického stavitelství. Projekt financovaný prostřednictvím Integrovaného operačního programu (IOP) začal být realizován v září 2009, ukončen bude v roce 2014. V souladu s harmonogramem probíhala v roce 2010 řada aktivit zahrnujících zejména průzkumné a projekční práce na dotčených památkových objektech. Jednalo se především o tyto činnosti:

- průzkum podzemí areálu pivovaru realizovaný v několika etapách firmou SPELEO,
- stavebněhistorický průzkum areálů pivovaru a hospodářského dvora,
- realizace geodetického zaměření obou areálů,
- stavebně technický průzkum obou areálů,
- příprava projektové dokumentace pro areál pivovaru (jednotlivé stupně projektové dokumentace, získání stavebního povolení),
- příprava uživatelského záměru hospodářského dvora včetně schválení orgánem státní památkové péče k další realizaci.

V přípravě programové náplně projektu byla dokončena tvorba elaborátu rozpracovávajícího využití areálu budov bývalého pivovaru pro vytvoření referenčního depositáře se studijní expozicí stavebních materiálů, prvků a konstrukcí.

Pokračovala rovněž jednání a spolupráce s dalšími subjekty v rámci projektu CSD (Město Plasy, památkový odbor Krajského úřadu Plzeňského kraje, památkový dozor NPÚ, přípravný tým Plzeň hl. město evropské kultury 2015 ad.).

V rámci publicity byl vyroben a instalován informační panel propagující projekt podpořený EU. Projekt CSD byl rovněž opakovaně veřejně prezentován (např. konference Plzeň 2015, 11. 3. 2010, setkání s ministrem kultury v Plasích, 24. 9. 2010), jedna prezentace proběhla v zahraničí (The Conference on the Conservation and Reuse of Industrial Heritage, Taiwan, 28.–29. října 2010). Významnou prezentační aktivitou byla realizace výstavy Plaský pivovar 2015 představující dějiny objektu a cíle první etapy projektu CSD. Výstava byla od června do září veřejnosti přístupná v bývalé klášterní sýpce v Plasích. Shromážděný materiál se stane základem stálé expozice o obnově areálu z prostředků IOP, která bude instalována v objektu pivovaru.

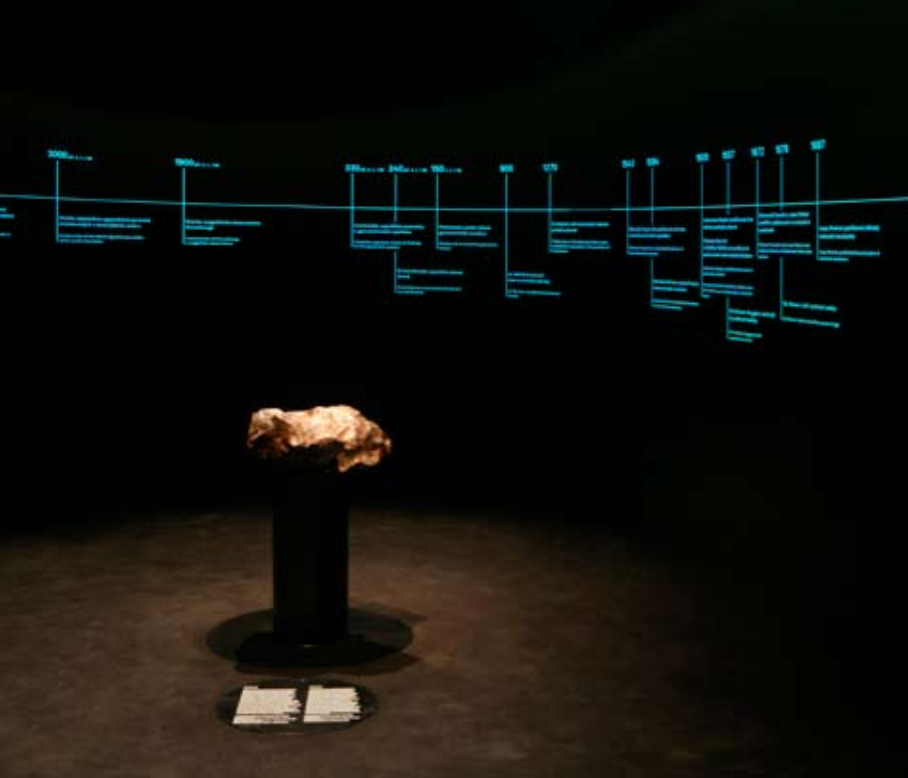
Všechny práce jsou zadávány na základě výběrových řízení v souladu s metodikou EU. Projekt je pravidelně monitorován a pracovníci zprostředkujícího subjektu MK uskutečnili v květnu 2010 kontrolní návštěvu s velmi pozitivním výsledkem pro realizátora projektu – NTM.

8.1 Expozice

Architektura, stavitelství a design

Expozice architektury, stavitelství a designu představuje nejvýznamnější architektonické počiny v českých zemích od druhé poloviny 19. století až po současnost. Vystaveny jsou jak původní tak zcela nové modely staveb včetně sochařských doplňků plus četné skici, plány a fotografie, charakterizující jednotlivé slohové etapy a přibližující velké osobnosti české architektury (J. Zítěk, J. Kotěra, J. Gočár, Sial). Interaktivně řešený prostor expozice nabízí příjemné spočinutí v secesním a kubistickém prostředí, přibližujícím dobovou atmosféru. K vidění jsou pracovny architektů 19. a 20. století nebo je připomenut úspěch Československého pavilonu na Expu 58 v Bruselu. Expozice s podtitulem *Od Rudolfa k Ještědu* byla postavena na sklonku roku 2009. V roce 2010 bylo dále rozpracovááno digitální prostředí (obohacení smyček v slideshow, profily architektů na touchscreeenech, výběr dalších filmů do alternativního přehrávání a další). Do závěrečné části sálu byla instalována za spolupráce s Nadací ABF výstava *Stavba roku 1993–2009*.

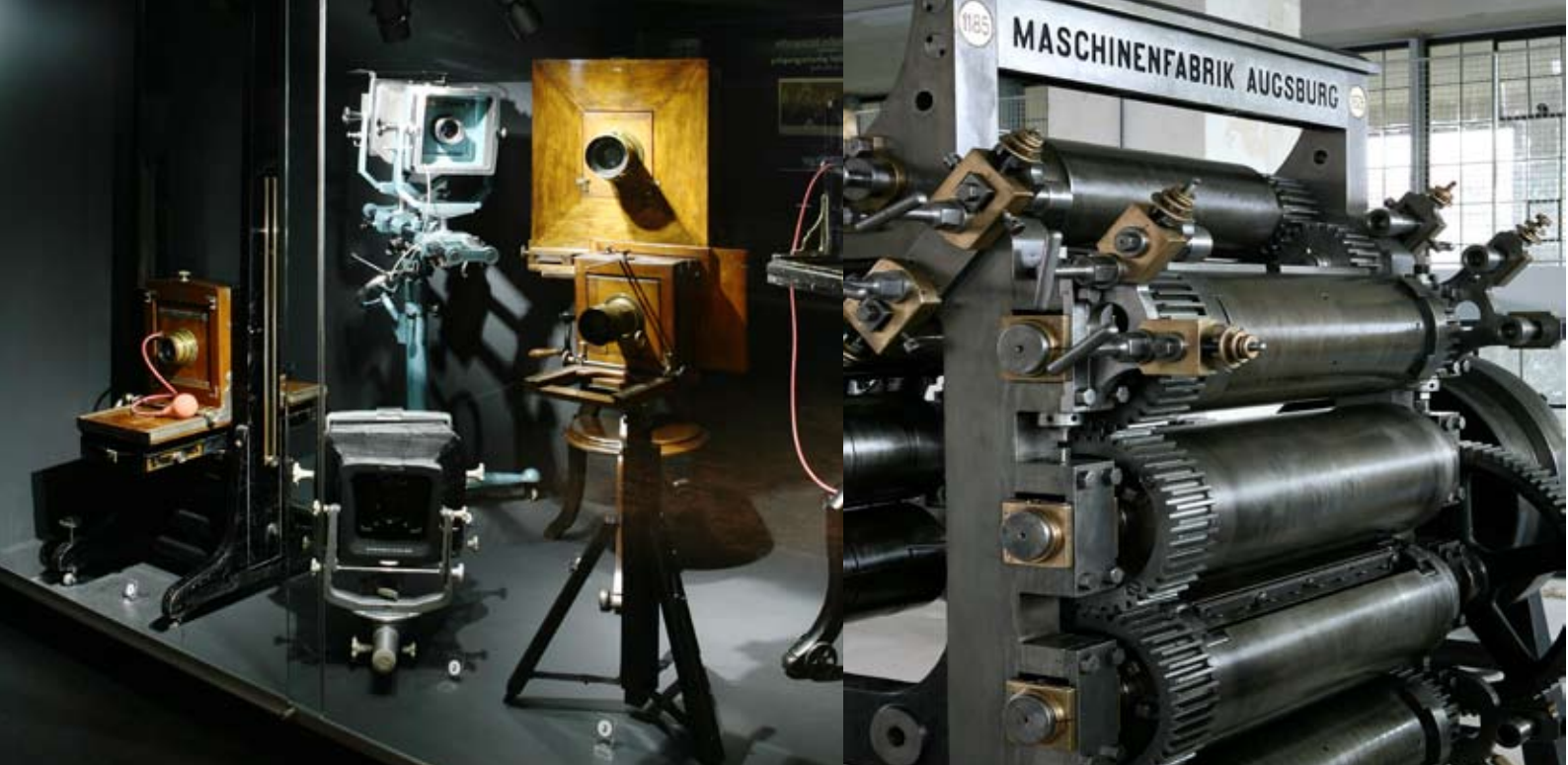

Astronomie

Expozice Astronomie byla realizována podle projektu architektonického studia Projekt architekti, s. r. o., pod vedením Romana Brychty a Bohdany Linhartové. Je koncipovaná jako nekonečný prostor vesmíru plný unikátních sbírkových předmětů. Na ploše 225 m² je vystaven soubor přístrojů a pomůcek astronomů 15. až 20. století, který představuje nejvýznamnější fond vědeckých přístrojů v České republice. Expozici realizovala firma Revyko, s. r. o., pod vedením Václav Kratochvíla. Důležitou součástí expozice jsou nově zhotovené demonstrační přístroje, určené k manipulaci a poučení návštěvníků (sluneční hodiny, kvadrant, systémy dalekohledů, astroláb, planetárium). Unikátním předmětem expozice je meteorit, který dopadl z vesmíru na Zemi a je instalován volně k dotýkání návštěvníků. K rozšíření informací slouží multimédia v podobě databází a filmů. Databáze poskytují informace o významných českých a světových astronomech a představují průřez mapováním nebe (rytiny, kresby a mapy) od dávné minulosti do současnosti. Filmové příběhy představují měření astronomickými přístroji, události od starověku do dnešní doby a výhledy do budoucnosti astronomie.

Doprava

Expozice Dopravy v samostatných příbězích ukazuje celý historický vývoj automobilové, motocyklové, cyklistické, letecké a lodní dopravy a v kratších exkurzích pak i úseky z dějin železniční dopravy a vývoje hasičské techniky na území České republiky, a to jak stroji u nás vyrobenými, tak i dovezenými ze zahraničí a na našem území provozovanými. Domácí výroba dopravních prostředků je velmi dlouhá, mimořádně barvitá a v mnoha svých epizodách pozoruhodná i z celosvětového hlediska. Vzpomeňme vůz NW President z roku 1898, první automobil vyrobený na našem území, nebo letoun Kašpar JK z roku 1911, na kterém Ing. Jan Kašpar vykonal historicky první dálkový let v dějinách českého letectví. Za pozornost stojí automobil Tatra 80 z roku 1935, užívaný prezidentem T. G. Masarykem nebo z letecké sbírky stíhací letoun Supermarine Spitfire LF Mk.IXE z roku 1945, se kterým se do osvobozené vlasti vrátili českoslovenští letci, bojující za svobodu země ve Velké Británii.

Fotografický ateliér

V roce 2010 byl také dokončen Fotografický ateliér – první část nové expozice dějin fotografické techniky. Expozice se skládá ze dvou hlavních tematických celků, chronologické části, která představuje vývoj fotografické techniky od vynálezu fotografie až dodnes a části dioramatické – interaktivní. V prvním jmenovaném úseku jsou přístroje vystaveny vždy v dobovém kontextu s vysvětlením, jak daný fotografický proces fungoval a k čemu ve společnosti sloužil. Společenská funkce je doložena originálními historickými fotografickými obrazy. Interaktivní část prakticky předvádí, jak se fotografovalo. Pomocí čtyř interaktivních fotografických přístrojů si návštěvník sám může vyzkoušet, jaké to bylo fotografovat velkoformátovým přístrojem. Hlavní atrakcí je samotný ateliér s denním osvětlením skleněným stropem a se soustavou textilních závěsů k regulaci světla. Jsou připraveny repliky malovaných pozadí a další rekvizity. K dispozici je provozní vidlicový fotoaparát.

Tiskařství

Prostřednictvím vystavených strojů a zařízení má návštěvník expozice možnost se seznámit s vývojem hlavních tiskařských technologií a sledovat jejich technický vývoj od vynálezu knihtisku až po současnost. Tiskařské stroje jsou vystaveny v prostoru svým architektonickým řešením připomínajícím autentickou atmosféru průmyslového prostředí tiskárny. Náležitý prostor je věnován Čechům, Jakubu Husníkovi a Karlu Klíčovi, kteří svými vynálezy významně ovlivnili vývoj polygrafie. Součástí sbírek je knihtiskový ruční lis z pražské Jezuitské tiskárny z přelomu 17. a 18. století nebo kotoučová rotačka MAN z roku 1876, vyrobená pro Místodržitelenskou tiskárnu v Praze. Jedná se o první stroj svého druhu používaný v Čechách a jeden z mála dochovaných v Evropě.

Dějiny hutnictví

V roce 2010 bylo dokončeno libreto plánované expozice Dějin hutnictví. Vývoj jednoho z významných odvětví lidské činnosti – hutnictví se zaměřuje především na železářství. První část libreta je věnována technologickému vývoji oboru, který má u nás čtyři tisíce let dlouhou tradici. Druhá část libreta se zabývá využitím kovů a zejména železa v životě společnosti v jednotlivých tématických celcích (např. železo a válka, železo a řemeslo, železo a umění ad.). Obě části se budou v expozici prolínat a doplňovat. V libretu jsou již zpracovány texty do budoucí expozice včetně soupisu nejdůležitějších exponátů a doprovodné grafiky.

Technika v domácnosti

V měsíci dubnu byl odevzdán scénář k expozici Technika v domácnosti. V červenci pak byl předložen kompletní architektonický realizační projekt expozice, který následně prošel několika vlnami připomínkového řízení. Projekt je dokončený a připravený k realizaci.

8.2 Výstavy

Významné osobnosti české vědy a techniky

Putovní výstava Významné osobnosti české vědy a techniky se uskutečnila od března do května 2010 ve Vsetíně a představila deset předních osobností, které se významně zapsaly do české a světové vědy od poloviny 18. století do 60. let 20. století.

52. mezinárodní strojírenský veletrh v Brně

Téměř tradicí se stává spoluúčast NTM na mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně. Výstava sbírkových předmětů se vztahem k elektrotechnice proběhla v součinnosti s Českomoravskou elektrotechnickou asociací EIA. V roce 2010 bylo téma výstavy zaměřeno na drobné zdroje elektrické energie. Vystaven tak byl jeden z prvních používaných galvanických článků Voltův sloup, drobné dynamoelektrické stoje z druhé poloviny 19. století, ukázka akumulátorů a netradiční provedení termoelektrického článku v podobě nástavce na petrolejovou lampu. Zajímavostí této výstavy bylo využití trakčního motoru, jako hmatového exponátu pro nevidomé.

Výstavní spolupráce

Mezi největší prezentační akce muzea byla účast salonního vozu následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este na výstavě královských a císařských salonních vozů v nizozemském Železničním muzeu v Utrechtu (Spoorwegmuseum). Výstavy se zúčastnilo 14 salonních vozů z 9 států včetně nejstaršího zachovalého salonního vozu z Velké Británie postaveného v roce 1842.

Muzeum architektury a stavitelství spolupracovalo na řadě výstav, které pořádaly jiné instituce. Ve spolupráci s Galerií hlavního města Prahy a Uměleckoprůmyslovým muzeem zpracovalo a do stavebního projektu obnovy včlenilo libreto expozice v Rothmayerově vile. Podílelo se na výstavě Antoní Wiehl v Muzeu a galerii severního Plzeňska v Mariánské Týnici.

NTM přispělo svými zápůjčkami k mnohým výstavním projektům. Jmenujme alespoň některé z nich:

Dům umění, Brno: Planeta Eden – Svět zítřka v socialistickém Československu v letech 1948–1978, květen – září 2010 (repríza: DOX Praha, říjen – prosinec 2010).

Galerie Jaroslava Fragnera, Praha: Věra a Vladimír Machoninovi 60'/70', prosinec 2010–únor 2011.

Muzeum Umění, Olomouc: SIAL, červen – září 2010 (repríza: Oblastní galerie Liberec 2011).

Sdružení SIAL: Už nejdu do Ještědu, duben – květen 2010.

Západočeská galerie, Plzeň: Sdružení západočeských výtvarných umělců v Plzni, 192–1951, červen–září 2010.

Moravská galerie, Brno: Kamil Lhoták čili Útěcha z techniky, 2. 12. 2010–3. 4. 2011 – zapůjčeny dva obrazy Kamila Lhotáka Vznášející se balon a Vysoká kola.

Krkonošské muzeum, Jilemnice – pokračovala zápůjčka obrazu Jana Nepomuka hraběte Harracha od Františka Ženíška (do 26. 5. 2010).

Masarykovo muzeum, Hodonín: T. G. Masaryk a rodina – zápůjčka Masarykova rádia, putovní výstava pokračovala na zámku v Lánech a v Senátu PČR v Praze.

Národnímu muzeum, Praha: Staré pověsti české – zápůjčka anglické přijímačky a vysílačky „Libuše“.

Pražský maraton – vystavená kolekce byla malou připomínkou jedné z nejcennějších částí sbírky NTM – chronofotografií z konce 19. století J. E. Mareya (originální studie sériové fotografie reálného pohybu).

Muzeum Cukrovarnictví a lihovarnictví, Dobruška u Mladé Boleslavi – dlouhodobě zapůjčen soubor 40 sbírkových předmětů NTM, které dokumentují historii obou tradičních biotechnologických oborů.

Národní knihovna ČR, Praha: Záhada kroniky trojanské – ze sbírky NTM zapůjčen dřevěný knihtiskařský lis a písmo k tisku faksimile Kroniky trojanské v roce 1918.

Muzeum Českého krasu, Beroun: Průkopníci podnikání na Berounsku, leden–červen 2010 – zapůjčeno 25 sbírkových předmětů z fondu umělecké litiny (repríza ve Státním oblastním archivu v Praze).

Muzeum Třineckých železáren a města Třince: Potápění – můj osud, září–listopad 2010 – exponátová účast 52 předmětů z fondu potápění.

Zámek Klášterec n. Ohří: expozice minerálů a hornické historie – exponátová účast 91 minerálů a hornických předmětů.

8.3 Muzejní pedagogika

V roce 2010 pokračovaly úspěšné vzdělávací interaktivní programy ENTER, které jsou pokračováním grantu JPD3, jehož příjemcem se Národní technické muzeum stalo v roce 2006. Programy byly určeny především žákům 2. stupně základních škol a studentům nižších ročníků víceletých gymnázií. Školy si mohly vybírat z deseti různých témat: Balon, Domácnost, Energie, Fotografie, Gramofon, Čas, Hračky, Kolo, Papír a Rudolf II. O programy byl již tradičně velký zájem. V období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 (10 školních měsíců) zrealizoval pracovní tým lektorského oddělení 131 workshopů, kterých se zúčastnilo 2679 žáků. V lednu 2010 lektori provedli kampaň na školách v Praze, které v minulosti programy v muzeu nenavštěvovaly. Z řad těchto škol se rekrutuje mnoho spokojených účastníků workshopů.

Nově připravili pracovníci lektorského oddělení workshop pro žáky 4. a 5. tříd prvního stupně základních škol s názvem Měříme čas, pilotně jej odzkoušeli a zařadili do stálé nabídky programů muzea. Inovací prošly i stávající programy, takže žáci se mohli seznámit se zákonitostmi rozkladu a skládání světla v programu Rudolf II., mohli si vyzkoušet, jak jezdí auta na reaktivní pohon v programu Hračka nebo prozkoumali dno akvária s modelem ponorky v programu Balon.

Velkým zjednodušením pro učitele objednávací programy pro své žáky bylo zavedení zkušebního provozu objednávkového online systému, ve kterém učitel jednak pohodlně zjistí, který termín je volný a dále vyplněním přehledného formuláře provede rezervaci. Tento systém je nutno ještě ve spolupráci s IT dopracovat, nicméně i v tento okamžik je možné konstatovat, že jeho zavedení bylo přínosné. Svědčí o tom zaplněný objednávkový kalendář na školní rok 2010/2011.

Mezi další činnosti oddělení lektorských služeb a muzejní pedagogiky patřila v roce 2010 spolupráce s mimomuzejními institucemi a subjekty. Pracovníci oddělení spolupracovali na přípravě zorganizování finále pátého ročníku celostátní středoškolské soutěže Vytvoř si svůj Stirlingův motor v budově NTM na Letné, které se uskuteční 5. května 2011. Dále se lektorské oddělení podílelo se Stanicí přírodovědců a se Střední průmyslovou školou chemickou na tvorbě dvou nových programů s názvem

Chemie pro 8. ročník a Chemie pro 9. ročník. Rozvinula se užší spolupráce s Národní galerií, konkrétně s lektorským oddělením Veletržního paláce. Své zkušenosti si pracovníci lektorského oddělení vyměnili s Dětským muzeem v Brně a s Techmání v Plzni. Jako každoročně se lektori účastnili Dne vědy, který pořádala Vysoká škola ekonomická v Praze dne 26. 11. 2010. Na stánku NTM představili lektori cameru obscuru, promítání přírodnin v mobilním temném stanu, hvězdářský dalekohled a především programy pro školy.

Pracovnice oddělení Mgr. Zuzana Machátová se zúčastnila Kolokvia GASK na téma Galerie a muzea: inspirativní prostor pro každého, které se konalo 30. 9. 2010 v Kutné Hoře a Semináře Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku při AMG, který se konal 15.–16. 11. 2010 v Brně. Ing. Miloš Milner vystoupil s příspěvkem na přednáškovém cyklu pro 4. semestr VOŠIS s tématem Muzeum a škola. Lektori se dále vzdělávají, např. Zuzana Havlíčková se zúčastnila kurzu Zdravotník zotavovacích akcí, pořádaného ČČK 11.–14. 11. 2010 v Praze.

8.4 Propagace a významné návštěvy v NTM

Rok 2010 byl posledním rokem, kdy bylo muzeum z důvodu rekonstrukce uzavřeno a všechny své síly nasměrovalo do dokončování nových expozic. Propagační aktivity muzea se soustředily hlavně na nové expozice, akvizice, restaurování sbírkových předmětů a pořádání konferencí a seminářů.

Národnímu technickému muzeu byla za propagaci Mezinárodního roku astronomie udělena 11. ledna 2010 pamětní medaile Galileo Galilei. Mince byla vydána při příležitosti Mezinárodního roku astronomie vyhlášeného světovou organizací UNESCO pod patronátem OSN. Medaili předal zástupcům NTM předseda Českého organizačního výboru Mezinárodního roku astronomie RNDr. Jiří Grygar, CSc., a poděkoval za uspořádání mezinárodní konference Keplerův odkaz kosmickému věku, konané u příležitosti 400. výročí od vydání Keplerova díla *Astronomia Nova* a prvního astronomického pozorování pomocí dalekohledu, které uskutečnil Galileo Galilei.

Dne 25. března proběhlo v sídle firmy Olpas Moravia, s. r. o., v Krnově slavnostní převzetí zrestaurovaného salonního vozu arcivévody Františka Ferdinanda d'Este, sbírkového předmětu Národního technického muzea, který reprezentoval Českou republiku na výstavě salonních vozů evropských panovnických rodů v Utrechtu *Royal class, travelling like a king*.

U příležitosti 65. výročí Pražského povstání Národní technické muzeum vysadilo nové květiny u pamětní desky v areálu Masarykova nádraží. Deska umístěná na budově bývalého vozového depa připomíná památku 47 obětí popravených na tomto místě 8. května 1945. Pietní místo je nedílnou součástí nově budované expozice Železničního muzea NTM a pražského *genia loci*.

Ve dnech 25. až 27. června a následně 25. srpna proběhly v železničním depozitáři NTM v Chomutově dny otevřených dveří. Červnové dny otevřených dveří zahajovala spolu se zástupci NTM hejtmanka Ústeckého kraje paní Jana Vaňhová a náměstek GŘ ČD, a. s., pro osobní dopravu Ing. Antonín Blažek. V srpnu byla akce podpořena jízdou parního vlaku, který propojil podnikové muzeum Českých drah v Lužné u Rakovníka

s chomutovským depozitářem NTM. Akce se v obou termínech těšila mimořádnému zájmu široké veřejnosti, celkem během čtyř dnů navštívilo železniční depozitář 3 562 registrovaných osob.

Ve Zkušebním centru Výzkumného ústavu železničního ve Velimi byla ze sbírky Národního technického muzea v květnu 2010 představena lokomotiva T 478.1010. Lokomotiva byla opravena Výzkumným ústavem železničním, a. s. Malé slavnosti se zúčastnili zástupci VÚŽ, a. s., Českých drah, a. s., Nadace okřídlené kolo a řada dalších subjektů, které podporují zachování naší železniční historie. Akce se zúčastnili rovněž členové Skupiny pro dokumentaci dějin železnic při NTM, kteří stáli před 40 lety u zprovoznění první muzejní lokomotivy v bývalém Československu. Jednalo se o parní rychlíkovou lokomotivu 387 043, kterou již jako sbírkový předmět NTM v roce 1970 zrestaurovaly Železniční opravy a strojírny v Českých Velenicích.

Dne 28. července 2010 byla v Národním technickém muzeu pokřtěna kniha, kurátorů oddělení průmyslového designu Jany Pauly a Jiřího Huláka, DESIGN PRO – Český průmyslový design 1990–2010. O grafické ztvárnění této výjimečné publikace se postaral designér Ondřej Zámeš.

Národní technické muzeum ještě před svým finálním otevřením veřejnosti zpřístupnilo ve středu 29. prosince 2010 právě dokončenou dopravní halu s novou expozicí Dopravy. Den otevřených dveří vzbudil velký ohlas médií. Branami muzea prošlo přes 4 000 návštěvníků.

Muzeum dále v roce 2010 spravovalo některé památkové objekty v klášteře v Plasích. V klášterní sýpce se středověkou Královskou kaplí byl v průběhu letní sezóny (od června do září) provozován návštěvnický okruh Od sklepů po hodinovou věž s průvodci. Po celou sezónu součástí prohlídky tvořila výstava Plaský pivovar 2015, prezentující dějiny bývalého pivovaru a cíle první etapy projektu CSD. Výstava byla zahájena 6. června 2010 při příležitosti slavnostního vyhlášení Osobnosti roku města Plasy, kterou se stal správce věžních hodin, pracovník NTM Robert Drozda. V souvislosti s touto akcí byl jednorázově veřejnosti zpřístupněn rovněž klášterní mlýn a bývalý pivovar, kde byla připravena multimediální prezentace. Nově byl koncipován a provozován doplňkový prohlídkový okruh objektem prelatury a v průběhu plaské poutě (14.–15. 8.) byla veřejnosti poprvé umožněna prohlídka velitelského krytu CO situovaného pod prelaturou. Tyto prohlídky se setkaly s mimořádným ohlasem. Do hlavní místní společensko-kulturní události, kterou tzv. Poutě na Královnu v Plasích je, se NTM zapojilo uspořádáním hudebního vystoupení skupiny Triobab v kapli sv. Máří Magdaleny a spolupřátelstvím výstavy koláží Dr. L. Maškové Nech promluvit kámen, situované do altánu u prelatury.

V opatském sále prelatury se kromě zmíněného vyhlášení osobnosti roku uskutečnily rovněž tradiční koncerty Plzeňské filharmonie (12. 6. a 5. 9., pořadatel Město Plasy, spolupřátel NTM), byly zde realizovány dvě fotografické výstavy (Severní Plzeňsko na fotografii, 19. 6.–11. 7., Fotosalón 3, 28. 8.–19. 9.; pořadatel Fotoklub Plasy, spolupřátel NTM) a výstava výsledků projektu místní mateřské školy Plasy – město krásy, v rámci níž děti s rodiči vytvářely modely plaských památek (4. 6.–18. 6.). Ve dnech 11.–12. 9. se NTM v Plasích poprvé zapojilo do Dnů evropského dědictví (EHD). V předvánočním čase se ve spolupráci s místní základní školou uskutečnilo Vánoční zpívání před sýpkou spojené s jarmarkem výrobků žáků ZŠ v altánu (2. 12.).

Po celý rok NTM spolupracovalo na dalších kulturních aktivitách zejména s Městem Plasy a Muzeem a galerií severního Plzeňska v Mariánské Týnici. Jednalo se především o přípravu akcí spojených s osobností plaského rodáka architekta A. Wiehla (výstava, publikace, odborný seminář, přítisk poštovní známky).

Významné návštěvy v NTM

V Národním technickém muzeu proběhlo v průběhu roku 2010 nepočítaně badatelských setkání jak domácích tak zahraničních hostů.

Legenda české letecké literatury, spisovatel Václav Šorel a zástupci odborného nakladatelství 4 + panové Karel Susa a Michal Ovčáček navštívili Národní technické muzeum v pátek 19. března. Václav Šorel předal do knihovny muzea několik výtisků své knihy Avia devadesátiletá (2009), která mapuje historii výrobního programu společnosti, přepravní a vojenská letadla, letadlové motory, dopravní letadla a nákladní automobily. Zároveň do archivu NTM věnoval originální výkresy vozítka Avia z 60. let 20. století.

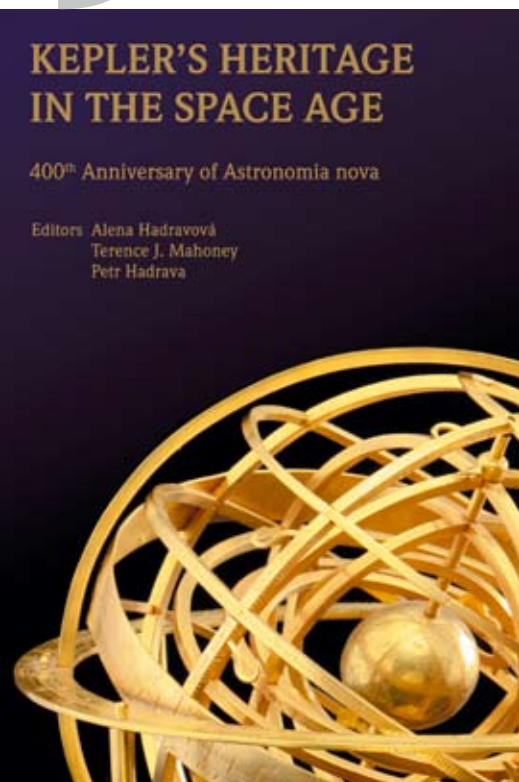
Dne 11. března navštívil NTM PhDr. Jaromír Jermář, předseda Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice. Senátor Jermář si prohlédl zrekonstruované prostory Národního technického muzea a měl možnost navštívit dvě expozice, které jsou již před dokončením – expozici Architektury, stavitelství s designu a expozici Tiskařství.

V říjnu 2010 představitelé Mezinárodní astronautické akademie Philippe Cosyn z Belgie a Kerrie Dougherty z Austrálie navštívili expozici Astronomie v budově Národního technického muzea, jež byla těsně před dokončením. Philippe Cosyn a Kerrie Dougherty se v Praze účastnili mezinárodního astronautického kongresu IAC 2010, kde měl přednášku i kurátor letecké sbírky Národního technického muzea Michal Plavec.

Depozitární prostory oddělení elektrotechniky a akustiky v Čelákovících navštívil v říjnu 2010 pan Ing. Kostka z ústavu fotoniky a elektroniky a jeho kolega Prof. Antony C. Davies z King's College London se svou chotí Dr. Rochelle Davies. Pan profesor projevoval zájem především o vojenskou vysílací a přijímací techniku. Jako specialitu si přál prohlédnout magnetron Prof. Augustýna Žáčka, o kterém se zmiňuje v jedné ze svých publikací.

V listopadu 2010 se uskutečnila badatelská návštěva kurátorky Mari Lind z finského textilního muzea Vapriikki v Tampere, která si se zájmem prohlédla vybrané předměty ze sbírky textilní výroby v novém depozitáři CD1 v Čelákovících.

9.1 Ediční činnost Národního technického muzea

HOŘEJŠ, Miloš (ed.), JANGL, Ladislav, *České hornické právo a báňská historie. Metodika báňsko-historického výzkumu*, (2. rozšířené vydání) Praha 2010. 242 s. ISBN 978-80-7037-200-5.

HOŘEJŠ, Miloš (ed.), HADRAVOVÁ, Alena – MAHONEY, Terence J. – HADRAVA, Petr, *Kepler's Heritage in the Space Age (400th Anniversary of Astronomia nova)*, Národní technické muzeum, Praha 2010. 186 s. ISBN 978-80-7037-193-0.

JANOVSKÝ, Igor – **KLEINOVÁ**, Jana – **STŘÍTESKÝ**, Hynek, *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*. Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24, Národní technické muzeum, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-197-8.

KRAJČI, Petr, *Slavné stavby Prahy 10*, Foibos Books ve spolupráci s Městskou částí Praha 10, Praha 2009. 220 s. ISBN 978-80-87073-16-2.

PITRÁK, Pavel, *Z dějin rozhlasu televize a filmu 5*, Rozpravy NTM 212, Národní technické muzeum, Praha 2010. 175 s., ISBN 978-80-7037-192-3.

PLAVEC, Michal, *Století letectví v zemích Koruny české*, Národní technické muzeum, Praha 2010. 162 s. ISBN 978-80-7037-196-1.

ŠVEJDA, Antonín, *Z dějin geodézie a kartografie 14*, Rozpravy NTM 211, Národní technické muzeum, Praha 2010, ISBN 978-80-7037-171-8.

PETRIK, Josef, *Z dějin hornictví 38*, Rozpravy NTM 213, Národní technické muzeum, Praha 2010.

RASL, Zdeněk, *Z dějin hutnictví 40*, Rozpravy NTM 214, Národní technické muzeum, Praha 2010.

STŘÍTESKÝ, Hynek – **VÁCHA**, Zdeněk – **VÁCHOVÁ**, Petra, Vývoj cukrovarnického průmyslu obrazem, Ukázky z archivních fondů a sbírek Národního technického muzea, In: *Cukrovarnictví, cukrovary a cukrovarníci v českých zemích. Práce z dějin techniky a přírodních věd*, sv. 23. Národní technické muzeum, Praha 2010.

9.2 Publikační činnost pracovníků muzea

EBEL, Martin – **ŠKABRADA**, Jiří, *František Roubal – projektant na soběslavských Blatech*. Dějiny staveb 2009, Plzeň 2010, s. 159–164. ISSN 1803-0777; ISBN 978-80-87170-13-7.

DVOŘÁKOVÁ, Dita, Petr Vaňura, in: *Sial* (Rostislav Švácha ed.), Arbor vitae a Muzeum umění Olomouc, 2010, ISBN: 978-80-87164-41-9, s. 344–349.

HOŘEJŠ, Miloš, Podnikatelské aktivity šlechty v cukrovarnictví na příkladu Colloredo-Mannsfeldského cukrovaru v Podzámčí, in: *Listy cukrovarnické a řepářské 9–10*, ISSN 1210-36306, s. 317–320.

HOŘEJŠ, Miloš, Centralizační tendence ve strojírenství po roce 1945 na příkladu odvětví obráběcích strojů, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*, Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24. Praha 2010, ISBN 978-80-7037-197-8, s. 239–256.

HOŘEJŠ, Miloš – **ŠIMŮNEK**, Michal, Exploatace (okupovaného) spojení: Aktivity tzv. Sdruženého podvýboru pro zpravodajské úkoly (C.I.O.S.) a Britského podvýboru pro zpravodajské úkoly (B.I.O.S.) v Československu na příkladě Škodových závodů v Plzni v I. 1945–1947, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*, Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24, Praha 2010, ISBN 978-80-7037-197-8, s. 385–405.

HOŘEJŠ, Miloš, Aurel Stodola a jeho pražské působení, in: *Aurel stodola 150. výročí narození*, Slovenské technické múzeum, Košice 2009, ISBN 978-80-970250-1-4, s. 25–34.

HOŘEJŠ, Miloš, Dalberg, Friedrich Ferdinand (1822–1908), s. 111–112; Daněk, Čeněk, Vincenc, František (1826–1893), s. 117–118; Daněk, Josef (1819–1894), s. 119; Deym ze Střítěže, Bedřich (1866–1929), s. 194–195; Deym ze Střítěže, František de Paula (1871–1925), s. 195; Deym ze Střítěže, František de Paula (1769–1832), s. 195; Deym ze Střítěže, Friedrich (1801–1853), s. 196; in: VOŠAHLÍKOVÁ, Pavla /edd./, *Biografický slovník českých zemí*. Sv. 12. Praha 2010.

HOŘEJŠ, Miloš, Diviš Čestecský, Jan Vincent (1848–1923); Dobřenský z Dobřenic, Jan (1870–1947); Dobřenský z Dobřenic, Jan Antonín (1854–1900); Dobřenská z Dobřenic, Marie (1889–1970), in: VOŠAHLÍKOVÁ, Pavla /edd./, *Biografický slovník českých zemí*. Sv. 13. Praha 2010.

HULÁK, Jiří, Cesty designu dopravních prostředků v letech 1945–1960, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*. Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24. Praha, Národní technické muzeum, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-197-8, s. 197–211.

HULÁK, Jiří, *Design nebo život (Claus Luthe)*, Auto Design & styling, 2010, č. 23, s. 82–87, MK ČR E 16525.

HULÁK, Jiří, *Laik žasne, odborník se diví (Lamborghini Countach)*, Auto Design & Styling, 2010, č. 23, s. 59–60, MK ČR E 16525.

HULÁK, Jiří, *Strážce tradice (Anatole Lapine)*, Auto Design & Styling, 2010, č. 24, s. 82–87, MK ČR E 16525.

HULÁK, Jiří, *Na přelomu věků (Chrysler Airflow)*, Auto Design & Styling, 2010, č. 24, s. 59–60, MK ČR E 16525

HULÁK, Jiří, *Sir Jaguar. (William Lyons)*, Auto Design & Styling, 2010, č. 26, s. 58–61, MK ČR E 16525.

HULÁK, Jiří, *Všude dobře...! (Charles M. Jordan)*, Auto Design & Styling, 2010, č. 27, s. 58–61, MK ČR E 16525.

KODERA, Pavel, Dřevem nebo železem – vodovodní dilemata městských rad ze sklonku 18. století, in: *Sborník 7/2009 – Technická infrastruktura budov a sídel. Sborník příspěvků ze 7. konference stavebně historického průzkumu*, Praha 2009, ISBN 978-80-904503-0-1, ISSN 1802-8128, s. 111–112.

KODERA, Pavel, – **KOSTROUCH**, František, *Výzkum hřbitova u kostela sv. Jana Evangelisty v Blovicích*. *Archaeologia historica*, č. 1–2/2010, s. 183–202. ISSN 0231-5823.

KYNČL, Radko – **KLIMEŠ**, René, *Sbírka hodin Regionálního muzea v Litomyšli*, in: *Pomezí Čech a Moravy. Regionální muzeum v Litomyšli*. ISBN 978-80-904064-0-7, s. 237–245

LORENCOVÁ, Ivana, Vlastimil Matula – významná postava poválečné radiologie, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*. Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24. Praha, Národní technické muzeum, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-197-8. s. 73–80

LORENCOVÁ, Ivana, Vědecká a výzkumná činnost oddělení dějin vědy a techniky v Národním technickém muzeu od jeho obnovení v roce 1993 do současnosti, in: *Pěšák s noblesou*, Praha 2010. ISBN 978-80-87489-03-1, s. 116–120.

LORENCOVÁ, Ivana, Development of Chemical Technology in Europe and America in the 20th Century, in: *Iranian Journal for the History of Science*, No. 7, Institute for the History of Science, University of Teheran 2010, ISSN 1735-0537, s. 25–45.

LORENCOVÁ, Ivana, Mezinárodní konference Průmyslové dědictví: ve vzduchoprázdnu mezi profesionály a amatéry, in: *Dějiny věd a techniky*, 1/2010, s. 65–67

LORENCOVÁ, Ivana, Konference Cukrovarnictví, cukrovary a cukrovarníci, in: *Dějiny věd a techniky*, 3/2010, s. 219–220.

LORENCOVÁ, Ivana, Fridrich Neumann, Dějiny informatiky, Od abaku k internetu, in: *Dějiny věd a techniky*, 3/2010, s. 219–220.

LORENCOVÁ, Ivana, Ladislav Jangl, České hornické právo a báňská histori. Metodika báňsko-historického výzkumu, in: *Dějiny věd a techniky*, 3/2010, s. 224.

MELKUS, René, Počátky televizního vysílání ve světle sbírek NTM, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*. Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24. Praha, Národní technické muzeum, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-197-8, s. 110–127.

NOVOTNÝ, Michal, Cukrovar v Litolí a podnikatelská rodina Beniesů, in: *Listy cukrovarnické a řepařské*, roč. 126, č. 9/10, ISSN 1210-3306, s. 328–331.

NOVOTNÝ, Michal, Jaroslav Fragner a urbanismus města Kolína, in: *Královehradecko: historický sborník pro poučenou veřejnost 7* (2010), Hradec Králové 2010, s. 237–263, ISBN 1214-5211.

NOVOTNÝ, Michal, Bytová výstavba v padesátých letech, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*. Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24. Praha, Národní technické muzeum, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-197-8. s. 128–150.

PAULY, Jana – **HULÁK**, Jiří, *Design Pro. Průmyslový design v českých zemích 1990–2010*. Jindřich Dušek-Signum, Roztoky u Prahy, 2010. ISBN 978-80-903531-0-7. 334 s.

PAULY, Jana, KOVOTECHNA – začátky spolupráce podniků s průmyslovými výtvarníky, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*. Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24. Praha, Národní technické muzeum, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-197-8, s. 212–220.

PAULY, Jana, Znovuzrození fontány z bruselské výstavy Expo 58, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*. Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24. Praha, Národní technické muzeum, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-197-8, s. 221–230.

PAULY, Jana, *Ausgewählte Beispiele der Industriearchitektur Reichenberger und Gablonzer Bezirkes*. Gesprächskreis Technikgeschichte, Linz 2010.

PAULY, Jana, 100% sklo, in: *Ateliér* č. 18, s. 12.

PETRIK, Josef, Kladenské hutě v letech 1945–1960, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*. Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24. Praha, Národní technické muzeum, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-197-8.

PLAVEC, Michal, *Kapitoly z dějin královského města Nymburka*. Od dob nejstarších do roku 2009. Svět křidel Cheb 2010. ISBN 978-80-86808-75-8, 439 s.

PLAVEC, Michal, *Zásoby pro atlantické pevnosti. Německé pokusy o zásobování pevnosti Dunkerque od září 1944 do konce války*, Historie a vojenství 2, 2010, ISSN 0018-2583, s. 92–107.

PLAVEC, Michal, Letecký poradní sbor při Hospodářské radě předsednictva vlády v letech 1946-1950, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*. Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24. Praha, Národní technické muzeum, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-197-8s. 265–280.

PLAVEC, Michal, Rudolf Polanecký a další průkopníci letectví ze Slánska, in: *Armáda, Slaný a Slánsko ve 20. století*. Slaný 2009, s. 7–37.

PLAVEC, Michal, Christian Möller – Das letzte Aufgebot der deutschen Luftwaffe. Der Einsatz mit leichten Schulflugzeugen vom Typ Bücker Bü 181 als Nachtschlächter und Panzerjäger bei Kriegsende 1945. Helios Verlag Aachen 2010. Historie a vojenství 4, 2010, s. 148.

PLAVEC, Michal, První Ikarové nad Nymburkem, in: *Vlastivědný zpravodaj Polabí 40*, 2010, s. 29–67.

PLAVEC, Michal, Povětrný míč, nebo povětrná koule?, in: *Století letectví v zemích Koruny české*, NTM Praha 2010. s. 9–21.

PLAVEC, Michal, Čech, Němec, nebo heimisch?, in: *Století letectví v zemích Koruny české*, NTM Praha 2010. s. 30–38.

PŘÍPLATA, Josef, K výročí hornických expozic Národního technického muzea v Praze, in: *Hornický zpravodaj*. Kladno, A centrum Kladno s. r. o., 2010, č. 1, s. 32–37.

PŘÍPLATA, Josef, K výročí hornických expozic Národního technického muzea v Praze, in: *Hornický zpravodaj*. Kladno, A centrum Kladno s. r. o., 2010, č. 2, s. 18–27.

PŘÍPLATA, Josef, Nejstarší, dokumentující a zajímavé sbírkové předměty hornického a hutnického oddělení NTM Praha, in: *Hornický zpravodaj*. a centrum Kladno s. r. o., 2010, č. 3, s. 43–50.

STŘÍTESKÝ, Hynek – **VÁCHA**, Zdeněk – **VÁCHOVÁ** Petra, *Prameny obrazové povahy k dějinám cukrovarnictví ve sbírkách Národního technického muzea*, Listy cukrovarnické a řepařské, roč. 126, čís. 9/10, ISSN 1210-36306, s. 310–316.

STŘÍTESKÝ, Hynek, *Počátky cukrovarnického strojírenství*, Listy cukrovarnické a řepařské 126, č. 9/10, ISSN 1210-3306, s. 300–303.

STŘÍTESKÝ, Hynek, Resortní a podnikové výzkumnictví v prvních letech plánované ekonomiky, in: *Věda a technika v Československu v letech 1945–1960*, Práce z dějin techniky a přírodních věd, sv. 24. Praha, Národní technické muzeum, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-197-8, s. 286–297.

STŘÍTESKÝ, Hynek, České strojírný a jejich podíl na výstavbě cukrovarů v zahraničí v období do roku 194, in: *Pěšák s noblesou*. Praha 2010. ISBN 978-80-87489-03-1. s. 84–106.

ŠTRÍTESKÝ, Hynek, Zpráva z literatury (Hallon, L. a kol.: Barón Karl Kuffner de Dioszegh a diószegský cukrovar. 1. vyd., Sládkovičovo: Mesto Sládkovičovo, 2009, 140 s. ISBN 978-80-970205-1-4.), in: *Listy cukrovarnické a řepařské*, roč. 126, 2010, č. 9/10, ISSN 1210-3306, s. 343.

ŠVEJDA, Antonín, Ludvík Mucha osmdesátiletý, in: *Z dějin geodézie a kartografie 14*, Rozpravy NTM 211, Národní technické muzeum, Praha 2010, ISBN 978-80-7037-171-8, s. 95–105.

VÁCHOVÁ, Petra (a kol. autorů), *Karel Lhota, Nejen slova. o divadle, architektuře a bytové kultuře*, Mladá fronta – NTM, Praha 2010. ISBN 978-80-7037-195-4. 272 s.

VÁCHA, Zdeněk – **VÁCHOVÁ** Petra, Od nápravy povodňových škod k nové badatelně (2002–2009). Archiválie Národního technického muzea se opět zpřístupňují, in: *Archivní časopis*, 2010, č. 1, ISSN 0004-0398, s. 48–58.

VÁCHOVÁ, Petra, Sbírký architektury a (pozemního) stavitelství Národního technického muzea ve světle organizačních a koncepčních proměn od svého vzniku do roku 1960, in: *Pět let Školy muzejní propedeutiky* (Sborník absolventských prací žáků Školy muzejní propedeutiky, Asociace muzeí a galerií 2002–2007, roč. I.–V., Praha 2009, s. 285–335 (vyšlo 2010)

VÁCHOVÁ, Petra, Karel Lhota: Nejen slova – o divadle, architektuře a bytové kultuře, in: *Projekt 7–8*, 2010, s. 8.

VÁCHOVÁ, Petra, Prameny obrazové povahy k dějinám cukrovarnictví ve sbírkách Národního technického muzea (spoluautorka), in: *Listy cukrovarnické a řepařské* č. 9–10, 2010, s. 310–316,

10.

PŘEDNÁŠKOVÁ, PEDAGOGICKÁ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST PRACOVNÍKŮ MUZEA

10.1 Konference pořádané NTM

Cukrovarnictví, cukrovary, cukrovarníci

22.–23. června 2010

Hořejš, Miloš

Podnikatelské aktivity šlechty v cukrovarnictví na příkladu šlikovského cukrovaru v Kopidlně a Colloredo-mansfeldského cukrovaru v Opočně

Novotný, Michal

Cukrovar v Litoli

Hozák, Jan

Proměny cukrovaru v Mnichově Hradišti

Plavec, Michal

Hanuš Karlík a nymburský cukrovar

Stříteský, Hynek – Váchová, Petra – Vácha, Zdeněk

Prameny obrazové povahy k dějinám cukrovarnictví ve sbírkách NTM

Věda a technika v českých zemích v 60. letech 20. století

7.–8. prosince 2010 (ve spolupráci s AV ČR)

Dvořáková, Dita

Petr Vaďura teoretik Sialu

Hořejš, Miloš

Vývoj a produkce stavebních strojů v šedesátých letech 20. století

Hulák, Jiří

„Zlatý věk českého designu“ a vývoj kolejových i jiných vozidel

Kleinová, Jana

Kampus Vysoké školy zemědělské v Praze

Lorencová, Ivana

Otto Wichterle a prototyp „čočkostroje“ ve sbírkách NTM

Novotný, Michal

Montánní historie na půdě Národního technického muzea v šedesátých letech 20. století

Pauly, Johanna

Jaká byla spolupráce průmyslových výtvarníků ve spotřebním průmyslu?

Plavec, Michal

Vývoz československých letadel do zemí Commonwealthu začátkem šedesátých let 20. století

Stříteský, Hynek

„(Ne)dotykati se“. Výstavy a expozice Národního technického muzea v šedesátých letech 20. století

Stříteský, Hynek

Vladimír List versus projekt podpovrchové tramvaje v Praze

Šmejkalová, Adriana

Od konstrukce po kinetiku a luminodynamismus v českém výtvarném umění

Váchová, Petra

Osudy sbírek architektury v Národním technickém muzeu v šedesátých letech 20. století

XII. konference Klubu rozhlasové, televizní a filmové techniky

12. května 2010

Pitrák, Pavel

Možnost využití elektrického oblouku jako elektroakustického měniče (reproduktoru)

Století letectví v zemích Koruny české

13. dubna 2010

Plavec, Michal

Čech, Němec, nebo heimisch? Počátky letectví v Čechách očima německých redaktorů

Hulák, Jiří

Tvarový vývoj letadel se zaměřením na české země

21st International Cycle History Conference

5.–6. srpna 2010

Plavec, Michal

Usage of bicyclists in U. K. Armeie during field manoeuvres in 1894 in Lanskrone area

50. seminář z dějin hornictví

Jáchymovský smolinec a objev kovového radia

9. listopadu 2010

Lorencová, Ivana

Osobnost Marie Curie-Sklodowské. Radium v chemii a technologii

Novotný, Michal

Cesta rodu Šliků k dolování stříbra

Novotný, Michal

Akciová společnost pro výrobu radia a jiných kovů

51. Seminář z dějin hutní výroby

10. listopadu 2010

31. Symposium z dějin geodézie a kartografie

15. prosince 2010

Čerešňová, Jana

Stěhování knihovny NTM
Seminář muzejních knihovníků
Česká Lípa 7. 9. 2010

Hořejš, Miloš

The Influences of Aristocracy upon the Development of Motoring in Austro-Hungarian Monarchy
International Conference of the European Society for the History of Science
Barcelona, Španělsko, 18.–20. 11. 2010

10.2 Referátová účast pracovníků NTM na konferencích

Hořejš, Miloš

Německý archeolog Walter Lung a jeho muzejní působiště v protektorátu
Ústí nad Labem, duben 2010

Horejš, Miloš

Šlechta a nacistická pozemková politika v českých zemích
Praha, říjen 2010

Horejš, Miloš – Křížek, Jiří

Liechtensteinové a počátky automobilismu
Olomouc, listopad 2010

Hozák, Jan

Národní technické muzeum
Ústí nad Labem, duben 2010

Hulák, Jiří

Designer, Manufacturing and Czech Industrial Design Development.
ICOHTEC/TICCIH – Reusing the Industrial Past
Tampere, Finsko, 10.–15. 8. 2010

Kmočová, Romana

I přišli k nám tito soldáti. Vojenské excesy ve Slaném za třicetileté války
Teplice, listopad 2010

Lorencová, Ivana

Chemical Industry and Technology in the Czech lands in the first half of the 20th Century (cross-national comparison)
International Conference of the European Society for the History of Science
Barcelona, Španělsko, 18.–20. listopadu 2010

Plavec, Michal

Beginning of Rocket Development in Czech Lands
International Astronautical Congress 2010 – 44th History of Astronautics Symposium
Praha, říjen 2010

Plavec, Michal

Útoky hloubkařů na vlaky u Podlešína 22. a 26. dubna 1945
Slaný a Slánsko v letech 1939–1945
Slaný, 6. 11. 2010

Střecha, Jiří

Railway museum in Prague – new life for old locomotive works in the city centre
ICOHTEC/TICCIH – Reusing the Industrial Past
Tampere, Finsko, 10.–15. srpna 2010

Střechová, Lucie

Jak být jiní? Otázky související s tvorbou nové expozice
Muzea, památky a konzervace
Opava, 11.–12. 5. 2010

Ebel, Martin

Střípky z myšlenkového světa šlechtických investorů
9. konference stavebněhistorického průzkumu
Olomouc, 8.–11. 6. 2010

Ebel, Martin – Škabrada, J.

Vojtěch Pazderník a Karel Follpracht – projektanti selského baroka v Lišově
Dějiny staveb
Nečtiny, 25.–27. března 2011

Kopecká, Ivana

Chemická laboratoř – nové pracoviště v NTM
Konference konzervátorů-restaurátorů
Uherské Hradiště, 7. 9.–9. 9. 2010

Kopecká, Ivana

Materiálový průzkum v souvislosti s posouzením pravosti uměleckého díla
Falza na českém uměleckém a starožitnickém trhu
Národní muzeum, Praha, 14. 10. 2010

Kliment, Petr

Fotografické techniky 20. století a problematika jejich stálosti
Workshop komunity PhotoChemPoint
Technické muzeum, Brno, 20. 10. 2010

Hulák, Jiří

Designer, Manufacturing and Czech Industrial Design Development
Mezinárodní konference ICOHTEC/TICCIH/Worklab, Tampere, Finsko

Pauly, Johanna

Ausgewählte Beispiele der Industriearchitektur Reichenberger und Gablonzer Bezirkes
Gemeinsame Tagung der 29. Gesprächskreis Technikgeschichte, Linz, Rakousko

**10.3 Pedagogická
činnost pracovníků
muzea**

Buriánková, Magdalena

Specifika digitalizace fotografických materiálů (pozitivy, negativy, historické nosiče)

Muzea a digitalizace
NTM, Praha / MZM, Brno

Čerešňová, Jana

Nové technologie v knihovnictví
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Ebel, Martin

Přednášky v předmětech Stavebněhistorický průzkum, Historické konstrukce FFUK
Praha, FA ČVUT Praha, FF UJEP Ústí nad Labem

Hulák, Jiří

Dějiny a teorie designu 1 a 2
Západočeská univerzita v Plzni, Ústav umění a designu
LS 2009/2010, ZS 2010/2011

Hulák, Jiří

Dějiny průmyslového designu
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze
ZS 2010/2011

Hořejš, Miloš

Technická muzea – jejich vývoj, charakter a poslání
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Hořejš, Miloš

Prezentace strojírenství v TM u nás a ve světě
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Hořejš, Miloš

Muzeum pražského vodárenství
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Kleinová, Jana

Vývoj stavitelství a možnosti jeho muzejní dokumentace
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Kopecká, Ivana

Restaurátorský průzkum a preventivní konzervace
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Krajčí, Petr

Vývoj architektury – mezi technikou a uměním
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Krajčí, Petr

Dějiny architektury
Katedra architektury Fakulty stavební, Vysoká škola báňská – Technická univerzita
v Ostravě

Lorencová, Ivana

Národní technické muzeum – sbírky, expozice, historie
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Milner, Miloš

Muzeum a škola (na příkladu projektu ENTER)
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Nezmeškal, Arnošt

Dopravní sbírky a jejich problémy
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Novotný, Michal

Prameny k dějinám techniky
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Pauly, Johanna

Dějiny a teorie designu
Technická univerzita v Liberci, Fakulta umění a architektury
LS 2009/2010

Pitrák, Pavel

Historie telekomunikační techniky a možnosti prezentace v NTM
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Pitrák, Pavel

Studiová technika (2 semestry)
Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění, Praha

Pitrák, Pavel

Teorie zpracování zvukového signálu (1 semestr)
Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění, Praha

Pitrák, Pavel

Vztah auditivního a vizuálního vjemu (1 semestr)
Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění, Praha

Schorge, Walter

Práce s informacemi a využití multimédií v muzejnictví
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Šupová, Kateřina

Restaurování a vysoušení v NTM
Vyšší odborná škola informačních služeb, Praha

Štanzel, Tomáš

Technika fotografie
Vysoká škola uměleckoprůmyslová, Praha

Uksová, Kateřina

Fotografická dokumentace v muzejním prostředí
Muzea a digitalizace
NTM, Praha / MZM, Brno

11. PERSONALIA, ORGANIZAČNÍ SCHÉMA

Při zahájení nového kalendářního roku 2010 proběhlo několik personálních změn ve vedení muzea. Náměstkem ředitele pro sbírkovou činnost se po odchodu Ing. Zdeňka Rasla do důchodu stal PhDr. Jan Novotný. Po studiích oboru kulturní historie na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích pracoval například na Ministerstvu kultury ČR v odboru ochrany movitého kulturního dědictví a muzeí a galerií. V Národním technickém muzeu působí od roku 2008 jako vedoucí odboru tvorby sbírek. Po odchodu Ing. Josefa Černého do důchodu byla novou vedoucí odboru správy a logistiky sbírek jmenována Ing. Kateřina Šupová, která je absolventkou Vysoké školy zemědělské. V NTM působí od roku 2003 jako vedoucí oddělení Vysoušení zamražených archiválií NTM, které bylo v roce 2009 rozšířeno o ateliér restaurování papíru. Novou vedoucí odboru tvorby sbírek NTM se stala PhDr. Jitka Zamrzlová, absolventka FF UK oboru Pomocné vědy historické a archivnictví (1983). Do Národního technického muzea nastoupila po studiích a v následujících letech zde působila jako vedoucí knihovny, vedoucí oddělení kulturně výchovné práce a zahraničních styků, vedoucí referátu zahraničních styků a následně řídila oddělení prezentace.

Dne 19. srpna 2010 byl odvolán ministrem kultury Jiřím Besserem generální ředitel Mgr. Horymír Kubíček. Zatímco bylo ministerstvem vypsáno výběrové řízení na post ředitele NTM, funkcí dočasného zástupce ředitele byl pověřen Mgr. Tomáš Wiesner, ředitel Odboru ochrany movitého kulturního dědictví ministerstva kultury.

Dne 1. prosince 2010 byl do funkce generálního ředitele Národního technického muzea uveden Bc. Karel Ksandr náměstkyní ministra kultury pro kulturní dědictví PhDr. Annou Matouškovou. Karel Ksandr působil jako náměstek Národního muzea pro centrální sbírkotvornou a výstavní činnost a je odborníkem na dějiny architektury a památkové péče. K Národnímu technickému muzeu jej pojí blízký vztah, jak pracovní, tak osobní. V letech 2003 až 2006 v NTM pracoval na postu náměstka a spolupodílel se na libretu expozice Architektury, stavitelství a designu. Prvním krokem nového ředitele bylo ustanovení a svolání nové vědecké rady a stanovení datumu otevření muzea na 16. února 2011.

Generální ředitel

Úsek sbírkotvorné činnosti	Muzeum architektury a stavitelství	Odd. sbírek Muzea architektury a stavitelství		Oddělení provozní MAS			
	Železniční muzeum	Odd. sbírek Železničního muzea		Odd. provozní Železničního muzea			
	Odbor vědy a výzkumu	Odd. dějin vědy a techniky, grantů		Odd. Archiv	Odd. Knihovna	Odd. informačních služeb a digitalizace	
	Odbor správy a ochrany sbírek, hlavní konzervátor	Odd. péče o sbírky	Odd. Laboratoř	Odd. Ateliér papíru		Odd. Depozitář Čelákovice	
	Odbor tvorby sbírek, hlavní kurátor	Odd. centrální registr sbírek	Odd. exaktních věd a geodézie		Odd. chemie a biotechnologie		Odd. hornictví a hutnictví
		Odd. strojírenství, spořádkovacího průmyslu a polygrafie	Odd. elektrotechniky, informatiky a akustiky		Odd. historie dopravy	Odd. foto-kino	Odd. průmyslového designu
Ekonomický úsek	Odbor ekonomický	Odd. všeobecné účtárny	Odd. finanční účtárny	Odd. mzdové účtárny	Odd. majetkové účtárny		
		Odd. marketingu, grantů a zvláštních zdrojů		Odd. IT			
Úsek prezentace, provozu a výstavby	Odbor prezentace a práce s veřej.	Odd. výstavní a expoziční	Odd. prezentační a publikační	Odd. lektor. služeb a muzejní pedagogiky			
	Odbor provozní, investiční, BOZP, PO	Odd. investiční	Odd. provozu, správy a údržby	Odd. BOZP, PO	Odd. správy Plasy		
Úsek generálního ředitele	Odbor poradců GŘ						
	Odbor interního auditu						
	Odbor poradních odborných orgánů	Vědecká rada	Muzejní rada	Rada pro sbírkotvornou činnost	Redakční rada	Dramaturgická rada	
	Odbor kanceláře GŘ	Odd. personálistiky	Odd. právní	Odd. PR	Oddělení sekretariátu a spisovny		

12. MAJETEK A HOSPODAŘENÍ

12.1 Plnění rozpočtu

V porovnání s upraveným rozpočtem nebyly v roce 2010 uskutečněny výnosy ani náklady v plánované výši. Celkové skutečné výnosy roku 2010 dosáhly 96 % jejich plánované výše, celkové náklady dosáhly 92 %. Nižší objem uskutečněných vlastních výnosů v 75 % rozpočtu byl především způsoben nečerpáním fondů reprodukce a rezervního v předpokládané výši. Na krytí provozních nákladů bylo použito 3 108 tis. Kč z plánovaných 8 900 tis. Kč. Vzhledem k tomu, že na podzim roku 2010 bylo plánováno znovuotevření NTM veřejnosti, ke kterému nedošlo, nebyly naplněny ani rozpočtované výnosy ze vstupného.

Na straně nákladů se neuskutečnění plánovaného znovuotevření také projevilo jejich snížením, a to především v položkách spotřeby energií, ostatních služeb (úklid, revize atp.) a odpisů (expozice nebyly dokončeny a předány do užívání).

Na druhé straně mělo NTM v roce 2010 mimořádné výnosy i náklady. Mimořádným výnosem se stalo zaplacené penále ve výši 2 250 tis. Kč (od zhotovitele stavby II. etapy rekonstrukce hl. budovy NTM na Letné) a doposud nezaplacené penále ve výši 339 tis. Kč (od zhotovitele stavebně historického průzkumu objektů v areálu Kláštera v Plasích). Obě pokuty byly nárokovány za nedodržení termínu předání díla vyplývajícího ze smluv.

Na straně nákladů lze jako mimořádný náklad považovat vytvořenou rezervu ve výši 20 % z předpokládaného odvodu za možné porušení rozpočtové kázně, které ve svém protokolu uvedla veřejnosprávní kontrola MK ČR, která prověřovala hospodaření v NTM (čj. MK 17058/2010 OIAK). Kontrola ve své zprávě označila jako porušení rozpočtové kázně proplacené náklady na základě mandátní smlouvy bývalému GŘ ve výši 369 tis. Kč. Dle právního rozboru bylo NTM oprávněno z této částky proplatit pouze částku 10 tis. Kč. Rozdíl ve výši 359 tis. Kč NTM vyhodnotilo jako škodu a navrácení prostředků vymáhá soudně.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Účet	Název položky	Stav k 31.12. 2010 v tis. Kč
501	Spotřeba materiálu	2 826,00
502	Spotřeba energie	6 410,00
504	Prodané zboží	1,00
511	Opravy a udržování	6 601,00
512	Cestovné	510,00
513	Náklady na reprezentaci	144,00
518	Ostatní služby	17 905,00
521	Mzdové náklady	34 189,00
524	Zákonné sociální pojištění	11 440,00
527	Zákonné sociální náklady	651,00
528	Jiné sociální náklady	776,00
538	Jiné daně a poplatky	55,00
541	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	2,00
542	Jiné pokuty a penále	6,00
547	Manka a škody	449,00
549	Ostatní náklady z činnosti	328,00
551	Odpisy dlouhodobého majetku	7 450,00
555	Tvorba a zúčtování rezerv	1 250,00
556	Tvorba a zúčtování opravných položek	7,00
563	Kurzové ztráty	17,00
569	Ostatní finanční náklady	181,00
591	Daň z příjmů	205,00
	NÁKLADY CELKEM	91 403,00
601	Tržby z prodeje vlastních výrobků	63,00
602	Výnosy z prodeje služeb	1 462,00
603	Výnosy z pronájmu	4 120,00
604	Výnosy z prodaného zboží	0,00
613	Změna stavu výrobků	-114,00
641	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	2 589,00
648	Čerpání fondů	3 108,00
649	Ostatní výnosy z činnosti	206,00
663	Kurzové zisky	2,00
671	Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu	82 872,00
	VÝNOSY CELKEM	94 308,00
	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ – ZISK	2 905,00

12.2 Rozvaha (balance)

Účet	Název položky	Stav k 1. 1. 2010 v tis. Kč	Stav k 31. 12. 2010 v tis. Kč
A	Stálá aktiva	558 479,00	704 527,00
1.	Dlouhodobý nehmotný majetek	627,00	889,00
013	Software	371,00	728,00
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	
041	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	256,00	161,00
2.	Dlouhodobý hmotný majetek	557 852,00	703 638,00
021	Stavby	406 373,00	447 964,00
022	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	62 145,00	36 586,00
025	Pěstitelské celky trvalých porostů	0,00	
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek		
031	Pozemky	52 224,00	52 173,00
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	37 110,00	166 915,00
B.	Oběžná aktiva	30 121,00	37 940,00
1.	Zásoby	1 597,00	1 745,00
112	Materiál na skladě	268,00	335,00
123	Výrobky	1 284,00	1 159,00
132	Zboží na skladě	45,00	251,00
194	Opravné položky k pohledávkám	0,00	0,00
2.	Krátkodobé ohledávky	6 523,00	10 918,00
311	Odběratelé	5 821,00	1 320,00
314	Krátkodobé poskytnuté zálohy	267,00	468,00
335	Pohledávky za zaměstnance	108,00	171,00
377	Ostatní krátkodobé pohledávky	0,00	432,00
381	Náklady příštích období	327,00	342,00
385	Příjmy příštích období	0,00	0,00
388	Dohadné účty aktivní	0,00	8 185,00
3.	Krátkodobý finanční majetek	22 001,00	25 277,00
241	Běžný účet	20 892,00	24 093,00
243	Běžný účet FKSP	802,00	946,00
245	Jiné běžné účty	0,00	0,00
261	Pokladna	131,00	51,00
262	Peníze na cestě	0,00	0,00
263	Ceniny	176,00	187,00
	AKTIVA CELKEM	588 600,00	742 467,00

Účet	Název položky	Stav k 1. 1. 2010 v tis. Kč	Stav k 31. 12. 2010 v tis. Kč
C.	Vlastní kapitál	572 135,00	723 875,00
1.	Jmění	554 124,00	704 084,00
401	Jmění účetní jednotky	554 124,00	569 959,00
403	Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	0,00	133 982,00
408	Opravy chyb minulých období		143,00
2.	Fondy	14 876,00	16 886,00
411	Fond odměn	717,00	2 911,00
412	Fond kulturních a sociálních potřeb	849,00	918,00
413	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	1 698,00	2 639,00
414	Rezervní fond z ostatních titulů	2 654,00	2 360,00
416	Fond reprodukce majetku, investiční fond	8 958,00	8 058,00
3.	Výsledek hospodaření	3 135,00	2 905,00
493	Výsledek hospodaření běžného účetního období	0,00	2 905,00
431	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	3 135,00	0,00
D.	Cizí zdroje	16 465,00	18 592,00
1.	Krátkodobé závazky	16 465,00	17 342,00
321	Dodavatelé	5 735,00	2 971,00
324	Krátkodobé přijaté zálohy	55,00	52,00
325	Závazky z dělené správy a kaucí	0,00	0,00
331	Zaměstnanci	2 330,00	2 430,00
333	Jiné závazky vůči zaměstnancům	2,00	1,00
336	Zúčtování z inst. soc. zabezpečení a zdrav. pojištění	1 297,00	1 427,00
342	Jiné přímé daně	327,00	381,00
343	Daň z přidané hodnoty	85,00	226,00
345	Jiné daně a poplatky	0,00	0,00
347	Závazky ke státnímu rozpočtu	0,00	197,00
374	Přijaté zálohy na dotace	0,00	8 005,00
378	Ostatní krátkodobé závazky	116,00	100,00
383	Výdaje příštích období	0,00	0,00
384	Výnosy příštích období	1 386,00	232,00
389	Dohadné účty pasivní	5 132,00	1 320,00
2.	Rezervy	0,00	1 250,00
PASIVA CELKEM		588 600,00	742 467,00

12.3 Plnění závazných ukazatelů

Mimořádné výnosy ve formě zaplaceného penále a úspora nákladů vzniklá v důsledku neotevření NTM pro veřejnost byly důvodem dosažení zlepšeného hospodářského výsledku – zisku ve výši 2 905 742,37 Kč.

Název	Upravený rozpočet	Oznámení o uvolnění z NNV	Povolený limit	Skutečné výdaje	Celkový rozdíl – nevyčerpáno
Česká technika na pozadí světového vývoje	2 436 000,00		2 436 000,00	2 238 506,00	-197 494,00
ISPROFIN 23411G-0011 (§33.15,řádek7217/7431,7432) Centrum stavitelského dědictví v Plasích – provoz	5 466 000,00	2 797 196,00	3 117 186,00	3 117 185,45	-5 146 010,55
ISPROFIN 23411G-0011 (§33.15,řádek7217/7431,7432) Centrum stavitelského dědictví v Plasích – investice z NNV	29 089 000,00	8 033 218,00	4 887 312,00	4 887 311,20	-32 234 906,80
ISPROFIN 234 112-0005 (§33.15, řádek 7216) Rekonstrukce areálu ŽM – investice	11 088 000,00	400,00	5 661 137,00	5 661 136,07	-5 427 263,93
ISPROFIN 234V12400006 (§33.15,řádek 7216) III. hala Čelákovice	53 003 000,00		26 969 951,00	26 969 950,28	-26 033 049,72
ISPROFIN 134 124-0008 (§33.15, řádek 7217) Expozice provoz	4 440 000,00	1 760 195,00	5 919 453,00	5 919 452,65	-280 742,35
ISPROFIN 134 124-0008 (§33.15, řádek 7217) Expozice – investice	58 334 000,00	4 466 805,00	58 271 704,00	58 271 704,00	-4 529 101,00
ISPROFIN 134 124-0007 (§33.15, řádek 7217) III. etapa rekonstrukce hl. budovy – investice	47 515 000,00	2 484 982,00	37 652 959,00	37 652 958,24	-12 347 023,76
Celkem dotace MK	208 935 000,00	19 542 796,00	142 479 702,00	142 479 697,89	-86 195 592,11

Celkové přijaté dotace (uvolněné limitem z ČNB) k 31. 12. 2010 činily celkem 217 051 697,89 Kč, z toho provozní dotace 83 069 938,10 Kč, z toho účelově určeno 12 694 638,10 Kč (včetně nevyužitých dotace 197 494 Kč) a investiční dotace 133 982 059,79 Kč.

V průběhu roku 2010 NTM pokračovalo v realizaci investičních akcí financovaných z prostředků ISPROFIN: vybudování expozic NTM, rekonstrukce areálu ŽM a III. etapa rekonstrukce hlavní budovy NTM a v realizaci projektu Centra stavitelského dědictví v Plasích.

Zdůvodnění nedočerpání prostředků na rok 2010

Přehled čerpání finančních prostředků podle jednotlivých akcí, u kterých došlo k rozdílu v čerpání oproti schválenému rozpočtu:

- Česká technika na pozadí světového vývoje: Důvodem nevyčerpání prostředků na projekt byla úspora v oblasti osobních výdajů. Finanční prostředky ve výši 197 494,00 Kč byly vráceny.
- Centrum stavitelského dědictví v Plasích: v návaznosti na odvolání GR v srpnu 2010 a chybějící koncepční řízení NTM do prosince 2010 byla pozastavena řada akcí v souvislosti s realizací projektu, což bylo příčinou nižšího čerpání oproti původnímu předpokladu.
- Rekonstrukce areálu ŽM: Zhotovitel stavby dodal nekvalitní střešní krytinu, kterou NTM zakázalo pokládat a zhotovitel již nestihl do konce roku dodat a položit novou vyhovující krytinu.
- Výstavba III. haly v Čelákovících: NTM vysoutěžilo o 25 % nižší nabídkovou cenu než byl předpoklad. Toto snížení ceny se promítlo i do čerpání roku 2010, který byl nastaven na původní odhad nákladů vycházející z kontrolního rozpočtu projektanta. Kromě toho se zhotovitel v závěru roku dostal do zpoždění s ohledem na prudké zhoršení klimatických podmínek.
- III. etapa rekonstrukce hlavní budovy: NTM vysoutěžilo o 39 % nižší nabídkovou cenu než byl předpoklad. Toto snížení ceny se promítlo i do čerpání roku 2010, který byl nastaven na původní odhad nákladů vycházející z kontrolního rozpočtu projektanta.
- Vybudování nových expozic NTM: v návaznosti na odvolání GR v srpnu 2010 a chybějící koncepční řízení NTM do prosince 2010 byla pozastavena řada akcí v souvislosti s realizací expozic, což bylo příčinou nižšího čerpání oproti původnímu předpokladu.

V roce 2010 nebyly na financování akcí NTM použity žádné mimorozpočtové zdroje ani příjmy plynoucí z jiné činnosti.

12.4 Bezúplatné převody majetku

V roce 2010 NTM získalo celkem 53 darů: 48 věcných darů, které se staly součástí sbírek NTM, 2 věcné dary v podobě vázícího zařízení s nosností 6 t a paletového vozíku (pro manipulaci se sbírkovými předměty), 4 finanční dary v celkové hodnotě 291 178 Kč, z toho část ve výši 281 178 je účelově vázána na restaurování sbírkového předmětu nebo jeho pořízení.

12.5 Přehled čerpání mzdových prostředků

Celkové náklady na platy byly kryty výhradně z prostředků přidělených MK ČR. Celkem bylo upraveným rozpočtem na platy přiděleno 34 071 000,00 Kč (z toho 3 502 000,00 Kč na akci CSD v Plasích, ISPROFIN č. 23411G-0011). Celkové skutečné náklady na platy v roce 2010 činily 32 547 783,00 Kč, z toho činily skutečné náklady na platy vynaložené v souvislosti s realizací projektu Centra stavitelského dědictví v Plasích (akce ISPROFIN č. 23411G-0011) 2 138 973,00 Kč.

**A. Celkový limit
prostředků na
platy v roce 2010
a struktura
jeho čerpání:**

Příspěvky na platy	Upravený rozpočet	Oznámení o uvolnění z NNV	Povolený limit	Skutečné výdaje	Rozdíl mezi skuteč. výdaji a limitem	Celkový rozdíl – nevyčerpáno
Neúčelové provozní dotace	29 081 000,00		29 081 000,00	29 073 962,00	-7 038,00	-7 038,00
Projekt Česká technika na pozadí světového vývoje	1 416 000,00		1 416 000,00	1 262 848,00	-153 152,00	-153 152,00
Rozvoj výzkumné organizace	72 000,00		72 000,00	72 000,00	0,00	0,00
Celkem dotace bez ISPROFIN	30 569 000,00		30 569 000,00	30 408 810,00	-160 190,00	-160 190,00
ISPROFIN 23411G-0011 (§33.1 5,řádek7217/7431,7432) Centrum stavitelského dědic- tví v Plasích – provoz	3 502 000,00		2 214 666,00	2 138 973,00	-75 693,00	-1 363 027,00
Celkem dotace ISPROFIN	3 502 000,00	0,00	2 214 666,00	2 138 973,00	-75 693,00	-1 363 027,00
Celkem dotace na platy	34 071 000,00	0,00	32 783 666,00	32 547 783,00	-235 883,00	-1 523 217,00

Z výše uvedené tabulky vyplývá:

- Nebyly vyčerpány neúčelové prostředky na platy ve výši 7 038,00 Kč.
- Nebyly vyčerpány prostředky na platy účelově určeny na realizaci projektu Česká technika na pozadí světového vývoje ve výši 153 152,00 Kč (prostředky byly vráceny).
- Celkově nebyly využity prostředky určené na platy na realizaci projektu CSD v Plasích (ISPROFIN č. 23411G-0011) ve výši 1 363 027,00 Kč. Tyto prostředky byly upraveným rozpočtem a oznámením o NNV určeny prostředky na platy v celkové výši 3 502 000,00 Kč. Limitem byly uvolněny prostředky na úhradu mezd projektu za období 12/2009–11/2010 v celkové výši 2 214 666,00 Kč. Rozdíl mezi skutečnými mzdovými výdaji v roce 2010 na projekt CSD v Plasích a povoleným limitem čerpání ve výši 75 693,00 Kč odpovídá rozdílu mezi výší proplacených platů za prosinec 2009 a nevyplacenými platy za prosinec 2010.

B. Ostatní osobní náklady

Příspěvky na OON	Upravený rozpočet	Oznámení o uvolnění z NNV	Povolený limit	Skutečné výdaje	Rozdíl mezi skuteč. výdaji a limitem	Celkový rozdíl – nevyčerpáno
Neúčelové provozní dotace	1 334 000,00		1 334 000,00	1 253 499,00	80 501,00	80 501,00
Projekt Česká technika na pozadí světového vývoje	228 000,00		228 000,00	228 000,00	0,00	0,00
Rozvoj výzkumné organizace VISK	32 000,00		32 000,00	32 000,00	0,00	0,00
VISK	128 000,00		128 000,00	128 000,00	0,00	0,00
Celkem dotace na OON	1 722 000,00		1 722 000,00	1 641 499,00	80 501,00	80 501,00

Celkově nebyly využity prostředky určené na OON ve výši 80 501,00 Kč.

12.6 Využití prostředků poskytnutých na realizaci programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti

V Národním technickém muzeu byl v roce 2009 zahájen projekt **Centrum stavitelského dědictví v Plasích (CZ. 1.06/5.1.00/01.05477)**.

Jedná se o projekt realizovaný v rámci Integrovaného operačního programu pro období let 2007–2013 pro prioritní osu 5 Národní podpora územního rozvoje, oblast intervence 5.1 „Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví“, zaměření výzvy 5.1b) „Realizace vzorových projektů obnovy a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu ČR“.

Zprostředkující subjekt a poskytovatel dotace: Česká republika – Ministerstvo kultury

Hlavním cílem projektu realizovaného v letech 2009–2014 je technicky rehabilitovat a optimálně využít národní kulturní památku, areál bývalého cisterciáckého kláštera v Plasích (okres Plzeň-sever) a tím využít potenciálu tohoto významného kulturního dědictví. Cíle bude dosaženo realizací vzorové obnovy podstatné části této památky a jejím využitím pro poskytování odborných veřejných služeb v oblasti péče o nemovité kulturní dědictví – prezentace autentických předmětů historického stavitelství v rámci studijního depozitáře (referenční sbírky) a vytvoření podmínek pro řadu aktivit v oblasti popularizace stavitelského dědictví, primárního a dalšího vzdělávání, vědy a výzkumu. To vše pod záštitou nové odborné instituce – Centra stavitelského dědictví (CSD) jako součásti silného subjektu Národního technického muzea (NTM).

Finanční prostředky na realizaci projektu byly přiděleny Rozhodnutím o přidělení prostředků dne 5. 10. 2009. Přípravná fáze projektu byla v souladu s Rozhodnutím započata 12. 3. 2009.

Doba realizace projektu:	12. 3. 2009 – 31. 12. 2014
Celkové plánované uznatelné výdaje:	392 685 751,00 Kč
Celkové plánované neuznatelné výdaje:	963 900,00 Kč
Podíl EU na financování akce:	85 %
Podíl SR na financování akce:	15 %

12.7 Přehled zahraničních služební cest pracovníků NTM

V roce 2010 bylo uskutečněno 19 zahraničních pracovních cest, kterých se zúčastnilo 22 pracovníků. Děvět z nich se zúčastnilo mezinárodních konferencí nebo seminářů a pět zaměstnanců na nich předneslo své příspěvky. Celkové náklady na zahraniční pracovní cesty v roce 2010 činily 332 385,17 Kč.

Národní technické muzeum v Praze
č. j.: NTM-408/2011-GŘ

Předkládá:
Bc. Karel Ksandr, generální ředitel NTM
Kostelní 42, 170 78 Praha 7
<http://www.ntm.cz>

Text: Odbor prezentace a práce s veřejností
Grafické zpracování: Petr Liška / ViaGaudium s. r. o.

Praha, 2011